

తెలంగాణ రాష్ట్ర సమితి

ఎగ్జిక్యుటివ్ ప్రాంతిక - 2014

విషయ సూచిక:

- ముందుమాట
- ఆంధ్ర వలసవాదుల పాలనలో తెలంగాణ విధ్వంసం
- పరిపాలనలో ప్రజాసంఘాల తోడ్పాటు
- నీతి పారుదల రంగం
- విడ్యుత్ రంగం
- వ్యవసాయ రంగం
- విద్యారంగం
- ఐద్యం, ఆరోగ్య రంగం
- బలహీన వర్గాలకు గృహ నిర్మాణం
- ప్రజా సంక్లేషం - వెన్నెన్ పథకం
- అమరుల కుటుంబాల సంక్లేషం
- షిఫ్ట్‌వ్రేట్ కులాల సంక్లేషం
- షిఫ్ట్‌వ్రేట్ తెగల సంక్లేషం
- వెనుకబడిన కులాల సంక్లేషం
- మహిళా, శితు సంక్లేషం
- మైనారిటీల సంక్లేషం
- వికలాంగుల సంక్లేషం
- ఉద్యోగుల సంక్లేషం
- కార్బూక సంక్లేషం
- జర్వులిస్టుల సంక్లేషం
- న్యాయవాదుల సంక్లేషం
- సిగరేషి కార్బూకుల సంక్లేషం
- తెలంగాణ ప్రవాసుల సంక్లేషం
- పారిక్రామిక రంగం
- పర్మాట్ రంగం
- గ్రామీణాభివృద్ధి
- పర్యావరణం
- భాషా, సాంస్కృతిక రంగం
- ధార్మిక రంగం
- రవాణా రంగం
- క్రీడా విధానం
- జిల్లాల పునర్రూపస్థికరణ
- చట్టబధపాలన - పొరపాక్కలు
- విశ్వ నగరంగా మైదారాబాద్

ముందుమూట

తెలంగాణ ముఖ్యబిడ్డలకు ఉద్యమాభివందనాలు, శుభాకాంక్షలు.

ఆరు దశాబ్దాల సుదీర్ఘ పోరాటం విజయం సాధించింది. తెలంగాణ భారతదేశంలో 29వ రాష్ట్రంగా ఆవిర్భవిస్తున్నది. ఇది ప్రజలు అకుంటిత దీక్షతో, ఎంతో సహనంతో, ఎనలేని సాహసంతో, త్యాగినిరతితో శాంతియతంగా కొనసాగించిన మహోన్వత ఉద్యమం సాధించిన ఫలితం. అంతేకానీ ఇది పాలకుల దయాదాక్షిణ్యాలతో అభించినది కాదు. అట్లా అని ఎవరన్నా అంటే ప్రాణాలు బలిదానమిచ్చిన అమరవీరుల త్యాగాన్ని విస్మరించడమే అవుతుంది. తెలంగాణ ప్రజల జైతన్యాన్ని అవమానపరచడమే అవుతుంది. తెలంగాణ ఉద్యమానికి రాజకీయ వ్యక్తికరణ టీ.ఆర్.ఎస్. టీ.ఆర్.ఎస్.ను స్థాపించి ఇంతటి మహోద్యమానికి సారథ్యం వహించినందుకు నా జన్మ ధన్యమైంది. నా జీవితం సార్థకమైంది. పోరాట క్రమంలో ఎదురైన ఎన్నో అటుపోట్లను, ఒడిండుకులను అధిగమించగలిగే క్రైర్యాన్ని మీరే నస్న ముందుకు నడిపించారు. అంట్ర వలసవాద శక్తులు విజృంభించి నా మీద కుట్రపూరిత దాడులు చేస్తున్నప్పుడు మీరే నాకు మనోబలాన్ని ఇచ్చారు. కొండరు తెలంగాణ నాయకులు వలసవాదుల దళారులుగా మారి, అంట్ర పాశ్చీలతో అంటకాగుతూ, నా మీద ఎన్ని చవకబారు విమర్శలు చేసినా, ఎంత విషప్రచారం చేసినా నా పట్ల పరిపూర్ణ విశ్వాసాన్ని ప్రకటించి నా వెంట నిలిచిన తెలంగాణ ప్రజలకు నేను ఎప్పటికీ కృతజ్ఞుడిని. పోరాటం అన్ని దశల్లోనూ నేను ఎన్నడు ఏ ఉద్యమ కార్యాచరణకు పిలుపునిచ్చినా, టీఆర్.ఎస్ కార్యకర్తలే కాకుండా యావుత తెలంగాణ సమాజం సాహసాపేతంగా సమరాంగణంలో దూకింది. సంఘచీత శక్తిగా నిలిచింది. చరిత్ర ఎరుగని ఎన్నో అధ్యాత్మాలను ఆవిష్కరించింది. గులాబీ జెండాను గుండెలలో పాచువుకున్నది. దేశ రాజకీయ వ్యవస్థ దిగిపచ్చి తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని ప్రకటించాలిన అనివార్యతను, అగ్రాన్ని ఉద్యమం సృష్టించింది. టీఆర్.ఎస్ ఎన్నషూ వెనుడుగన్నదే లేకుండా 14 ఏళ్ల ప్రజా ఉద్యమాన్ని ఎన్నో ప్రయాసలకోర్చు నడిపించింది, స్థిరపరిచింది. మొక్కాన్ని దీక్షతో ఉద్యమాన్ని విజయతీర్థానికి చేర్చి, గమ్యాన్ని ముద్దాడిన అరుదైన కీర్తిని టీఆర్.ఎస్ దక్కించుకున్నది. భారతదేశ ప్రజా ఉద్యమాల చరిత్రలో టీఆర్.ఎస్ పేరు చిరస్థాయిగా నిలిచిపోతుంది. అయితే ఇంతటితో తన భాధ్యత తీరిపోయిందని టీఆర్.ఎస్ భావించడం లేదు. ప్రజల ఆకాంక్షలకు అనుగుణంగా తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని ఉండులంగా తీర్చిదిద్దే గురుతర బాధ్యత ఇప్పుడు టీఆర్.ఎస్ భూజసుంధాల మిదనే ఉన్నది. తెలంగాణ స్వార్థపర శక్తుల చేతుల్లో చిక్కులోవడ్డంచే, ప్రజల ఆకాంక్షలు, అమరుల అశయాలు వమ్ము కావడ్డంచే టీఆర్.ఎస్ మనుగడలో ఉండాలి. ఉద్యమ క్రమంలో ప్రజల్లోంచి వ్యక్తమయిన ఎన్నో ఆకాంక్షలను నెరవేర్చాలి. ఉద్యమ నిర్మాణ సందర్భంలో టీఆర్.ఎస్ కు తెలంగాణ భౌగోళిక ప్రత్యేకతల పట్ల, ఆర్థిక సామాజిక, సాంస్కృతిక విశిష్టతల పట్ల అవగాహన కలిగింది. తెలంగాణ ప్రజలతో ఉద్వేగ పూరితమైన అనుబంధం ఏర్పడింది. తెలంగాణ ప్రజలు టీఆర్.ఎస్ ను తమ స్వంతగొంతుకగా, తమ ఏకైక రాజకీయ వేదికగా భావిస్తున్నారు. తమ కలలను టీఆర్.ఎస్ నెరవేరుస్తుందని ఎంతో నమ్మకంతో ఉన్నారు. ఈ నమ్మకాన్ని నిలబెట్టుకోవటం టీఆర్.ఎస్ కర్తృవ్యం.

నూతనంగా ఆవిర్భవిస్తున్న తెలంగాణ రాష్ట్రంలో స్వపరిపాలన సుపరిపాలనగా ఉండాలని, ఒక కొత్త బరవడిని రూపుదిద్దాలని టీఆర్.ఎస్ తపన పదుతున్నది. ఇప్పటి దాకా విపక్ష, విద్రోహిలతో విధ్వంసమై అణగారిపోయిన తెలంగాణపు సస్యశామలమైన సంక్షేమ ప్రదమైన, శ్రేయదాయకమైన, రాజకీయ అవినీతి లేని తెలంగాణగా మార్చాలి. పేదరికం పోయి ప్రజల ముఖాలలో చిరునప్పులు విరబూయాలి. తెలంగాణ రాష్ట్రం విజ్ఞాన వికాసకాంతులు విరజిమ్మాలి అని టీఆర్.ఎస్ కలలు కంటున్నది.

శాతవాహనులు, కాకతీయులు, కుతుబ్షాహీలు, అసఫ్జాలీలు తదితర రాజవంశాల కాలంలోనే ఒక సుసంపన్నమైన సాగరిక సమాజంగా ఎదిగేందుకు తెలంగాణలో ఆర్థిక పునాదులు నిర్మించబడ్డాయి. ఆధునిక సమాజం దికగా తెలంగాణ ప్రజలు అడుగులు వేస్తున్న దశలో తెలంగాణ ప్రజలు తమనుతాము పరిపాలించుకుని తమ అభివృద్ధిని తాము నిర్దియించుకునే సందర్భంలో అంట్రతో జరిగిన విలీనం తెలంగాణ పాలిట శాపమైనది. అభివృద్ధికి తీవ్ర అవరోధమైంది. అందుకే నేడు తెలంగాణ పునర్విర్మాణం అనే భావన వ్యాప్తికి పచ్చింది. తెలంగాణ పూర్వవైభవ పునాదుల మీద నిలబడి, ప్రజల దృష్టికంతో ప్రజల ప్రయోజనాలే పరమాపథిగా జరిగే భివిష్యత్త తెలంగాణ అభివృద్ధి క్రమమే తెలంగాణ పునర్విర్మాణం. అందుకోసం టీఆర్.ఎస్ చేస్తున్న ప్రతిపాదనలే ఈ ఎన్నికల ప్రణాళిక. ఇని కేవలం ప్రజల్లో ట్రిప్లు పెట్టేందుకు చేసే పుష్టి వాగ్దానాలు కావు. తెలంగాణ ప్రజలు ఉద్యమం సందర్భంలో వ్యక్తం చేసిన అకాంక్షలను అక్షర రూపమే ఈ మేనిఫేస్టో. ఇది ఒక పోర్టీ మేనిఫేస్టో కాదు. తెలంగాణ ప్రజలు తమ కోసం తాము రాసుకున్న మేనిఫేస్టో. ఈ మేనిఫేస్టోను విజపంతం చేయడంలో ప్రజలందరి పాత్రము మేం ఆహ్వానిస్తున్నాం.

రేపు పరిపాలనా క్రమంలో సామాజిక, ఆర్థిక, రాజకీయ స్థాయిం వెల్లివిరిసేలా ఈ ప్రణాళికను తెలంగాణ మేధావుల, విషయ నిపుణుల భాగస్వామ్యంతో మరింత సమగ్ర పరుస్తామని పోర సమాజం పర్యవేక్షణలో చిత్రపుధితో అమలు చేస్తామని సవినయంగా తెలియ పరుస్తున్నాను.

తెలంగాణ ప్రజలకు ఇది ప్రత్యేకమైన ఎన్నిక. తెలంగాణ భారతమాత చల్లని ఒడిలో ఇప్పుడిప్పుడే జీవ్యంచిన పసిబిడ్డ. ఈ బిడ్డ బాలారిప్పొల దశదాటి ఎదగాల్సి ఉంది. ఇక్కడే టీఆర్ఎవ్స్ పొత్త మరింత ప్రాధాన్యతను సంతరించుకుంది. అయితే టీ.ఆర్.ఎవ్స్. రాష్ట్రంలో ఘనవిజయం సాధించి అదికార పగాలు చేపట్టడంతో పాటు జాతీయ స్థాయిలోనూ టీఆర్ఎవ్స్ తెలంగాణ స్వీయ రాజకీయ శక్తిగా రాష్ట్ర స్థాయిలోనూ, జాతీయ స్థాయిలోనూ బలం పుంజుకోవాల్సి ఉంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి సారథ్యం వహించి తెలంగాణను సమగ్రగంగా అభివృద్ధి చేసేందుకు టీఆర్ఎవ్స్ అన్నికోణాల్లో ప్రయత్నిస్తున్నది. తెలంగాణ సమగ్ర వికాసానికి కేంద్రం మద్దతు, సహకారం చాలా కీలకం. కేంద్రం సహకారం అసుకున్న స్థాయిలో లభించకపోతే తెలంగాణపు ఆశించిన ప్రమాణాల మేరకు అభివృద్ధి చేయడం సాధ్యం కాదు. సమాఖ్య వ్యవస్థలో రాజకీయ శక్తి రెండు స్థాయిల్లో ఉంటుంది. అది రాష్ట్ర స్థాయి, కేంద్ర స్థాయి. ఇప్పుడు తెలంగాణ ఈ రెండు స్థాయిల్లోనూ బలమైన రాజకీయ శక్తిగా టీఆర్ఎవ్స్ అవతరించాల్సిన ఆవశ్యకత ఉంది.

దేశంలో ప్రస్తుతం సంకీర్ణ రాజకీయాల శకం నడుస్తోంది. పార్ట్రమెంటులో సంఖ్యా బలం ఉన్నవారి మాటే చెల్లుబాటు అవతోంది. కేంద్రానికి రాష్ట్రాలలో రాజకీయ అవసరాలుంటే తప్ప పట్టించుకునే పరిస్థితి లేదు. తెలంగాణ ప్రయోజనాలు కాపాడుకోవాలంటే కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని ప్రభావితం చేసే స్థాయిలో టీఆర్ఎవ్స్ ఉండాలి. అందుకు పార్ట్రమెంట్ సీట్లు గెలుచుకోవడం చాలా కీలకం. తెలంగాణలో ఇప్పుడు కూడా అంద్రా శక్తుల బలం అంతరించ లేదు. తమ దళారులైన నాయకులను అడ్డుపెట్టుకుని పరోక్షంగా తెలంగాణలో ఈ శక్తులు పాపలు కడుపుతున్నాయి. తెలంగాణకు ఇది పరీక్షా సమయం. అంద్రా అభిపత్య శక్తులకు లొంగఱుండా ఉండే టీఆర్ఎవ్స్ ను కాపాడుకొని తగిన రాజకీయ శక్తిని అందించాల్సిన సమయం. కక్కి ఒకరి చేతికిచ్చి యుద్ధం ఇంకొకరిని చేయమంటే అది సాధ్యం కాదు. దాని వల్ల ప్రజలు ఆశించిన ప్రయోజనం నెరవేరదు. తెలంగాణ ప్రజలు ఎంతో తెలవిడితో, పరిణతితో వ్యవహారించి తెలంగాణ శక్తులు బలపడే విధంగా టీఆర్ఎవ్స్ ను గెలిపించాలి.

తెలంగాణ రాష్ట్రం దేశంలో ఇతర రాష్ట్రాలు ఏర్పడిన తీరుగా ఏర్పడ లేదు. సీమాంద్ర నేతల ఒత్తిళ్ళకు తల్గార్గి యూపీ ప్రభుత్వం అనేక ఆంక్షలను విధించింది. ప్రైదరాబాద్ ను ఉమ్మడి రాజధానిగా ఏర్పాటు చేస్తూ శాంతి, భద్రతలను గవర్నర్ చేతిలో పెట్టింది. రానుస్తు పదేళ్ళ పాటు ఉన్నత విద్యాసంస్థల్లో ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో మాదిరిగానే ప్రవేశాలు కొనసాగించాలనడం, పోలచరం ముంపు గ్రామాలను తెలంగాణ నుంచి అంధ్రకు బదలీ చేయడం, ఉద్యోగులను, పెన్సిల్స్ ను స్థాయిలోను పెంచుకుని కిత ఆధారంగా కాకుండా జనాభా నిష్పత్తి ప్రకారం విభజిస్తామనడం పంటి అనేక అభ్యంతరకర ఆంక్షలను బిల్లులో భాగం చేసింది. తెలంగాణ వీటన్నించినీ వదిలించుకోవాల్సి ఉంది. టీఆర్ఎవ్స్ కాక మరే ఇతర పార్ట్ ఈ ఆంక్షలను తొలగింపచేసేందుకు పోరాదదు.

ఈ దశలో ఏమాత్రం తడబడినా, అయామయపడినా సాధించిన రాష్ట్రం ఈనక్కాబి నక్కల పొలయిన చందమపుతుంది. విద్రోహకుల విక్రుత క్రీడలో విలవిలలూడుతుంది. ఈ ప్రమాదం వాచీల్లకుండా తెలంగాణను కాపాడుకునేందుకు టీఆర్ఎవ్స్ జాగ్రత్తంగా ఉంది. రాష్ట్రాన్ని సాధించుకునే పోరాటంలో మీరు ఏపిధమైన అండడండలు టీఆర్ఎవ్స్ కు అందించారో అదేవిధంగా పునర్విరూపాం కోసం అందించాలని అర్థిస్తున్నాను. రాబోయే ఎన్నికల్లో అసెంబ్లీ, పార్ట్రమెంట్ నియోజకవర్గాల్లో టీఆర్ఎవ్స్ వినూత్తు ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు చేసే విధంగా ఆశీర్వదించమని వినప్రంగా ప్రార్థిస్తున్నాను.

జై తెలంగాణ.. జోహర్ తెలంగాణ అమరవీరులకు...

సాధిధ్వం అమరవీరుల ఆశయాలను.

ప్రజా విధేయుడు
కల్పకుంట్ల చంద్రశేఖరరావు
అధ్యక్షుడు, తెలంగాణ రాష్ట్ర సమితి.

ఆంధ్ర వెలసవాదుల పులిపాలనలో విష్ణుంగమైన తెలంగాణ

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడిన నాటి నుంచి కాంగ్రెస్, తెలుగుదేశం పార్టీలే పరిపాలించాయి. 41 ఏండ్రు కాంగ్రెస్, 17 ఏండ్రు తెలుగుదేశం దప్పరిపాలనలో తెలంగాణ విద్రోహికి గుర్తింది. అసలు ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పాటే ఒక కుట్ట. ఆ కుట్టకు సారథ్యం వహించింది కాంగ్రెస్ పార్టీలే. తెలంగాణ సహజ వనరులు సముద్రిగా కలిగిన ప్రాంతం. జీవనదులు, సరస్వతిలు, చెరువులు, అడవులు, గమలతో ఆపారమైన సంపదకు నిలయం. చారిత్రాత్మకమైన, ప్రపంచ ప్రసిద్ధిగాంచిన హైదరాబాద్ నగరం తెలంగాణ రాజధాని, 1948లో హైదరాబాద్ సంస్థన భారతదేశంలో విలీనమై హైదరాబాద్ రాష్ట్రంగా ఏర్పడింది. 1953లో మద్రాసు రాష్ట్రం నుంచి ఆంధ్రాష్ట్రం విడివడింది. ఆంధ్రాష్ట్రం ఎదుర్కొంటున్న సమస్యల నుంచి గట్టిక్కించడానికి తెలంగాణతో విలీనం చేయాలనే కుట్ట పూర్తితమైన ప్రతిపాతన కాంగ్రెస్ నాయకులు ముందుకు తీసుకువచ్చారు. ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో తెలంగాణ వనరులను కొల్పగొట్ట బదతాయనే భయసందేహిలను తెలంగాణ ప్రజలు వ్యక్తం చేశారు. కానీ నాటి కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం తెలంగాణ ప్రజల మనోభావాలను బేఖాతరు చేస్తూ ఆంధ్రపలసవాదుల పక్కం వహించి, 1956లో ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాన్ని ఏర్పాటు చేసింది. ఆనాడు కాంగ్రెస్ పార్టీ చేసిన దుర్భాగ్యం కారణంగా 60 సంవత్సరాలు తెలంగాణ ఘోరమైన యాతన అనుభవించింది.

విలీన సందర్భంలో రాసుకున్న పెద్దమనుషుల ఒప్పందానికి నాటి కాంగ్రెస్ ముఖ్యమంత్రి నీలం సంజీవరెడ్డి తూట్లు పొదుస్తున్న కేంద్ర సర్పారు ప్రైక్సెక్సపాత్ర వహించింది. విలీనానికి ముందు హైదరాబాద్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కృష్ణ, గోదావరి నదుల మీద ఎన్నో ప్రాజెక్టులను తలపెట్టింది. బడ్జెట్ కేటాయింపులు చేసింది. గోదావరి నదిపై గోదావరి బహుళార్థానాధక ప్రాజెక్టు, దేవునూర్ ప్రాజెక్టు నిర్మించడం ద్వారా 25లక్షల ఎకరాల సాగునీరందించాలని నిర్ణయించింది. కృష్ణ నదిపై ఎగువ కృష్ణ నదికిండ, భీమా తదితర ప్రాజెక్టులకు రూపకల్పన చేసింది. ఈ ప్రాజెక్టులు గనుక పూర్తయి ఉంటే, తెలంగాణ భారతదేశంలో ఒక అగ్రగామి రాష్ట్రంగా మారి ఉండేది. కానీ నాటి కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఈ ప్రాజెక్టులన్నీ కాలరాచింది. తెలంగాణ ప్రయోజనాలను దారుణంగా డెబ్యూలిసింది. తెలంగాణ ప్రజల నోట్లో ఘోషించింది. నాగార్జునసాగ్ర ప్రాజెక్టును ఇప్పుడున్న ప్రదేశానికి ఎగువన ఏలేశ్వరం దగ్గర కట్టలని నిజాం కాలంలో నిర్ణయిస్తే, సమైక్య రాష్ట్రం ఏర్పడిన తర్వాత ఆంధ్రపాలకులు తమ ప్రాంతానికి ఎక్కువ నీరు తరలించే కుట్టతో స్థలాన్ని మార్చివేసి, దిగువన నిర్మించారు. తెలంగాణ కాంగ్రెస్ నాయకులు ఎవరూ ఈ దారుణాన్ని అభ్యక్తిలేదు, ప్రశ్నిలచలేదు. ఘలితంగా కృష్ణ నదిలో తెలంగాణ న్యాయమైన వాటా కోల్పోయింది. విద్యుత్ఖకీ అవసరాల కోసమని తెలంగాణ ప్రాంత గ్రామాలను ముంచుకు గురిచేసి శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు నిర్మించారు. తరువాత ఆ ప్రాజెక్టు నుంచి మద్రాసుకు నీరందిస్తామనే నెపంతో తెలుగుగంగ కాలువను తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం నిర్మించింది. పోతిరెడ్డిపాదు వద్ద పొద్దెగులేటర్ సామర్హాన్ని 15వేల నుంచి 4వేల కృష్ణసేక్కులకు పెంచింది. వైవెన్. రాజశేఖరరెడ్డి కృష్ణసది పేసిన్నో ఉన్న తెలంగాణకు నీరివ్వకుండా, పెన్నా బేసిన్నో ఉన్న రాయల సిమకు చట్టవిరుద్ధంగా నీటిని తరలిస్తుంటే తెలుగుదేశం పార్టీ ప్రశ్నించలేదు. తెలంగాణ కాంగ్రెస్ నాయకులు ఇరుగుతున్న ద్రోహాన్ని ప్రశ్నించకపోగా, బానిసలై సమర్థించారు. స్వయంగా తామే మంత్రులుగా ఉండి ఈ ద్రోహాన్ని, ఈ జలదోషించి దగ్గరుండి నడిపించారు. రాయలనీమకు కృష్ణజలల్ని ఒకవైపు అక్రమంగా తరలిస్తూ... మరోవైపు కనీస అనుమతులు లేకుండా, నీతి కేటాయింపులు లేకుండా వెలిగొండ, వెలిగొడు, హంద్రినీవా, కండలేరు, సోమశీల, గాలేరు, నగరి, చిత్రాపితి బ్యాలెన్సింగ్ రిజర్వ్సాయర్, లింగాల వంటి అక్రమ ప్రాజెక్టులు నిర్మించి యథేచ్చగా వైవెన్ ప్రభుత్వం దొషించి పాల్పడింది. ఈ అక్రమ ప్రాజెక్టుల ప్రారంభోత్సవాలకు నేతి టీపీఎసి అభ్యక్తుడు, నిన్నటి ఇరిగేపన్ మంత్రి పొన్నాల లక్ష్మీయ్య, మరోమంత్రి డీకే అరుణ హజరై హరతి పట్టారు. కృష్ణసది మార్గాన్నే మళ్ళీంచిన ఈ దుర్భాగ్యం కాంగ్రెస్ పార్టీ హాయాంలోనే కొనసాగింది. తెలంగాణకు కృష్ణసేక్కు ఇంజ్యూనీషన్లు ఇంసం నిర్మిస్తామని చెప్పిన శ్రీశైలం ఎదమ కాలువ ఇప్పటికే పూర్తవలేదు. ఈ అన్యాయాల పర్వతసానంగా సల్లగొండ జిల్లా ప్రజలు తాగేందుకు స్వప్భమైన నీరు లేక ప్రోత్సర్దె బారినపడి అంగవైకల్యానికి, అకాల మరణాలకు బిల్పిపోతున్నారు. పైపుంచి తెలంగాణ ఇంత గొప్పగా అభివృద్ధి చెందుతుంటే, ఇంకా తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్రం ఎందుకు అంటూ ఇదే కాంగ్రెస్, తెలుగుదేశం పార్టీలలోని తెలంగాణ నాయకులు టీఅర్ఎవెన్ మీద దాడికి దిగారు. వారే ఇప్పుడు తెలంగాణసు మేమే తెచ్చామని, ఇచ్చామని చెప్పుకోవడం త్వరించన, పరపంచన.

తెలంగాణ కోసం నిర్మించాలిన ఇప్పంచలి ప్రాజెక్టును అంతరాష్ట్ర వివాదాల సాకుతో నిర్మించని ఇదే కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం, ఎందరు ఎంత అభ్యంతరం పెదుతున్న అంధ్రప్రాంత ప్రయోజనాల కోసం పోలవరం ప్రాజెక్టును నిర్మిస్తున్నది. ఇందుకోసం ఎనలేని అటవీ సంపదను... అదివాసులను ముంచడానికి కాంగ్రెస్ వెనుతీయడంలేదు. ప్రాజెక్టు ప్రతిపాదించిన స్థలం భూకంపాలకు నెలవని ఎందరో పర్యావరణ శాస్త్రవేత్తలు చెబుతున్నప్పటికీ, కనీసం ప్రాజెక్టు డిజైన్సెనా మార్గమని ఇంజనీరింగ్ నిపుణులు, టీఅర్ఎవెన్ పార్టీ నెత్తినోరు బాధకుంటున్న పెడచెవిన పెదుతున్నారు. విభజన ప్రక్రియను అడ్డుపెట్టుకుని పోలవరంకు జాతీయహార్షుడాకూడా కాంగ్రెస్ కట్టబెట్టింది. మరొకపక్క తెలంగాణకు ప్రాణప్రదమైన గౌలుసుకట్టు చెరువులు కాంగ్రెస్, తెలుగుదేశం పార్టీల దుప్పరిపాలనలో తీవ్ర నిరాదరణకు, నిర్మక్కానికి గుర్తున్న అరయాయి. అవి శిథిలమైతుంటే చూస్తు కూర్చున్నరు తప్ప, కనీసం పూడిక తీసిన పాపాన పోలేదు. కట్టలు తెగిపోయి కాలువలు పూడుకుపోయి తెలంగాణ చెరువులు శిథిలమైయినయి.

ఈ పాశంలో తెలుగుదేశం పాత్ర కూడా తక్కువ కాదు. అటు నదీజలాలలో వాటా లభించక, ఇటు ఉన్న చెరువులు నాశనమైపోయి తెలంగాణ వ్యవసాయం కుప్ప కూలిపోయింది. బోర్డమీద ఆధారపడి వ్యవసాయం చేయాల్సి వచ్చింది. భూగర్జు జలాలు అడుగంటడంతో దిక్కుతోచని రైతులు ఆత్మహత్యలకు పాలవే పరిస్థితి ఏర్పడింది. ప్రజలు ఆకలిచాపుల బారినపడి అంతమైపోయారు. ఈ ఫోరకలికి పూర్తి బాధ్యత కాంగ్రెస్ , తెలుగుదేశం పార్టీలదే. ఇప్పుడు అదే పార్టీలు తగుదునమ్మా అని తిరిగి తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధి చేస్తామని సన్నాయి నొక్కులు నొక్కుతూ బయలుదేరాయి.

తెలంగాణలో విస్తారంగా బోగ్గు నిల్వలు ఉన్నప్పటికీ భర్తల్ విద్యుత్ ఉత్పత్తి కేంద్రాలు తెలంగాణలో స్థాపించలేదు. ఖమ్మం జిల్లా మఱగూర్కలో నిర్మించాల్సిన విదుత్తు పాకలంటును విజయవాడకు తరలించారు. ఈ పరాణామాల నేపథ్యంలో తెలంగాణ రైతాంగం తీప్రమైన సంక్లోభంలో పడిపోయారు. పంట సమయంలో కరింటు లేక, కరింటు రాక రైతులు నిస్సుహతో ఎండిన తమ చేస్తను తామే కాలబెట్టుకున్నారు. చంద్రబాబు ప్రభుత్వం విద్యుత్చార్టీలు విపరీతంగా పెంచితే తెలంగాణ రైతాంగం తిరగబడింది. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అత్యంత పాశవికంగా, రైతులపై కాల్యులు జరిపి వారి ప్రాణాలను బలితీసుకున్నది. ఈ దారణాన్ని భరించలేక ఇదే సమయంలో తెలంగాణ సాధన కోసం టీఆర్ఎస్ పురుడు పోసుకున్నది.

తెలంగాణకు న్యాయంగా దక్కాల్సిన ఉద్యోగాలను అక్రమంగా ఆంధ్రప్రాంతం వారికి కట్టబెట్టడంలో కాంగ్రెస్, తెలుగుదేశం పార్టీలు దొందు దొందే. నిజాం కాలం నుంచి ఉన్న ముల్కి చట్టాలను ఉల్లంఘించి, ఆంధ్ర, రాయలసీమ ప్రాంతీయులు తెలంగాణ ఉద్యోగాల్లోకి చౌరభడటం ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడక ముందు నుంచే మొదలైంది. దీనికి వ్యాపికంగా 1952లో సైర్ ముల్కి గోబ్బాక్ ఉత్యమం వచ్చింది. పెద్దమనుషుల ఒప్పందంలో ముల్కి సూత్రాలను కొనసాగిస్తామని ఆంధ్రానాయకులు ఒప్పుకొని సంతకం పెట్టారు. కానీ ఆ ఒప్పంద సూత్రాలను కాలరాస్తూ తామరతంపరగా ఆంధ్రప్రాంతీయులు వలస వచ్చి ఉద్యోగాల్లో దూరిపోయారు. 1969లో ప్రశ్నేక తెలంగాణ ఉద్యమం ఈ నేపథ్యంలోనే చెలయిగింది. నాటి కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం క్రూరంగా ముక్కుపుచ్చలారని 369 మంది విద్యార్థులను కాల్చి చంపింది. అక్రమంగా తెలంగాణలో ఉద్యోగం చేస్తున్న ఆంధ్రా ప్రాంతీయులను వెనక్కి పంపేందుకు తప్పనిసరి పరిస్థితుల్లో జీవో నెంబర్ 36ను ప్రభుత్వం విడుదల చేసింది. ఆ జీవో అమలు కాలేదు. ముల్కి సూత్రాలనే తప్పు పదుతూ ఆంధ్ర కాంగ్రెస్ నాయకులు సుట్టింకోర్చు దాకపోయారు. ముల్కి సూత్రాలు న్యాయసమ్మతమైనవని సుట్టింకోర్చు తీర్చునిచ్చింది. కేంద్రంలో అధికారంలో ఉన్న కాంగ్రెస్ పార్టీ ఆ తీర్చును కాలరాచింది. అంధ్రా ప్రాంతీయుల పట్ల పక్షపాతంతో రాజ్యాంగ సపరణ చేసింది. ఆంధ్రా ఉద్యోగుల అక్రమ చౌరబాట్లు పెరిగిపోతున్న నేపథ్యంలో తెలంగాణ ఎస్టీవోల పోరాట ఫలితంగా జీవో నెంబర్ 610ను ఎస్టీలెర్ ప్రభుత్వం విడుదల చేయాల్సి వచ్చింది. ఎస్టీఆర్ పరిపాలనలోనే తెలంగాణాలై ఆంధ్రా ప్రాంతీయుల పట్ల మరింత బిగిసిపోయింది. 610 నేటికి అమలు కాలేదు. ఈ విధంగా చట్టాలను ఉల్లంఘించి తెలంగాణలో ఉద్యోగాలు చేస్తున్న ఆంధ్రావారిని ఇప్పటికేనా, రాష్ట్రం విడిపోతున్న ఈ సందర్భంలోనేనా వారి ప్రాంతానికి పంచించుంటే ప్రస్తుత కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం, తెలుగు దేశం పార్టీ అందుకు సమృద్ధించడం లేదు. టీఆర్ఎస్ మాట్లాడుతున్నది అన్యాయమని గగ్గులు పెడుతున్నాయి. వారికి అష్టము ఇచ్చి తెలంగాణలోనే ఇంకా కొనసాగేందుకు అవకాశం కల్పిస్తున్నాయి. దీన్ని టీఆర్ఎస్ తీప్రంగా వ్యాపికిస్తుంది. అష్టము లేకుండా ఆంధ్రా ఉద్యోగులను వారి ప్రాంతానికి పంపి. ఆ ఉద్యోగాలను తెలంగాణ నిరుద్యోగులకు అందించాలనేది టీఆర్ఎస్ డిమాండ్. రేపు ప్రభుత్వంలోకి రాంగనే టీఆర్ఎస్ ఇదే విధానం అనుసరిస్తుంది.

పార్లమెంట్లో బిల్లు పాస్ అవుతున్న సందర్భంలో టీఆర్ఎస్ తెలంగాణ ప్రజల పక్షున కొన్ని ప్రతిపాదనలు, కేంద్ర సర్పార్థు ముందుంచింది. ఉద్యోగులను, పెన్సినర్లను స్థానిక ఆధారంగా విభజించాల తప్ప, జనాభా నిప్పుత్తిపైనా కాదని తెలంగాణ విద్యాసంస్థల్లో ఆంధ్రా విద్యార్థులకు అవకాశం కల్పించవద్దని, పోలవరం ముంపు ప్రాంతాన్ని తెలంగాణలోనే ఉంచాలని జీవో ఎంకు, ప్రధానికి, సోనియాగాంధీకి టీఆర్ఎస్ వినతి పత్రాలు ఇచ్చింది. వీటన్నింటినీ కాంగ్రెస్ పార్టీ బుట్టదాఖలు చేసింది. తెలంగాణ ప్రాంతం వెనుకబాటు తనానికి గుర్విందనే విషయాన్ని స్వయంగా ప్లానింగ్ కమీషన్ చెబుతున్నపటికీ ఆంధ్రప్రాంతానికి ప్రశ్నేక రాష్ట్ర హోదా కల్పించింది. తెలంగాణకు మాత్రం కల్పించలేదు. పోలవరం ముంపు మండలాలను బిల్లు పాసై గెజిట్ విడుదలయిన తరువాత అక్రమంగా ఆంధ్రా ప్రాంతాన్ని కలిపారు.

తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని సాధించడం కోసం రాజీ లేని పోరాటాన్ని టీఆర్ఎస్ కొనసాగించింది. పదపీత్యాగాలకు సైతం వెరవకుండా పోరాడింది. తెలింగా ప్రాంతానికి పంచాంగా పెట్టి నిరాపోర్డిక్సు చేసి డిసెంబర్ 9 ప్రకటననను సాధించిందు. తెలంగాణ గొంతుకగా రాజకీయ వేదికగా, సొంత పార్టీ, ఇంటి పార్టీగా తెలంగాణ ప్రజలు టీఆర్ఎస్ పు విశ్వసిస్తున్నారు. కాంగ్రెస్ జాతీయ పార్టీ అయినా అందులో సీమాంధ్రులదే ప్రాబల్యం. తెలుగుదేశం పూర్తిగా సీమాంధ్ర పార్టీ కేవల పంపకాల సందర్భంలో నిర్మయంగా, నిశ్చయంగా, నిర్మోహమాటంగా, నిష్పర్మగా పోరాడగలిగేది ఒక్క టీఆర్ఎస్ పార్టీయే. కనుక టీఆర్ఎస్ పు గిలిపించుకుండాం. నవ తెలంగాణను నిర్మించుకుండాం.

శ్రీ తెలంగాణ, కోహర్ తెలంగాణ అమరవీరులకు...

*****

ప్రిపాలనలో ప్రజా సంఘమాల తాతీడ్వాటు

దేశ చరిత్రలో మనుషుడూ లేని విధంగా పరిపాలనలో వినూత్తు సంస్కరణలకు టీఆర్ఎవెస్ బాటలు వేస్తున్నది. సామూజిక మార్పుకోసం నిజాయితీగా, నిబధ్యతతో, నిరంతరంగా పని చేస్తున్న తెలంగాణ మేధావులు, సామూజిక ఉద్యమ కార్యకర్తలతో రాష్ట్ర, జిల్లాస్టాయిలో ప్రజా కమిటీలు ఏర్పడుతాయి. ఈ కమిటీలు ప్రభుత్వ పథకాల రూపకల్పనలో సూచనలు అందిస్తాయి. అమరుల తీరును పర్యవేక్షించి నివేదికలను ప్రభుత్వానికి అందిస్తాయి. రాష్ట్ర సెక్రెటేరీయటలో ఇందుకు ఒక విభాగం ఏర్పాటు అవుతుంది. ఈ ప్రజాస్టామిక ప్రయోగం వల్ల పోరసమాజం యొక్క కనుసస్తుల్లో పరిపాలన పారదర్శకంగా, జవాబుదారీగా మారుతుంది. పాలన ప్రజాస్టామికంగా కొనసాగుతుంది.

స్టేట్ అభ్యుమరి కాన్ఫిర్ ఏర్పాటు:

ప్రభుత్వానికి సలహా, సంప్రదింపుల కోసం రాష్ట్ర సలహా మండలి ఏర్పాటు అవుతుంది. ఇందులో ప్రతికా సంపాదకులు, విషయ నిపుణులు, విద్యావేత్తలు ఆయా రంగాల నిపుణులు సభ్యులుగా ఉంటారు.

*****

సీటీ పార్యుదల రంగం

- ప్రతి అసెంబ్లీ నియోజకవర్గంలో లక్ష ఎకరాలకు సాగునీరు
- చెరువుల పునరుద్ధరణ, నదీ జలాలతో అనుసంధానం
- పోలవరం దీక్షిన్ మార్పు కోసం పోరాటం

గోదావరి, కృష్ణ జీవనదులు, వాటి ఉపనుధుల అల్లికతో అలరారుతున్న నేల తెలంగాణ. అనేక వాగులు, వంకలు తెలంగాణకు సమ్మిధ్ిగా జిల్లాసంపదను సమకురుస్తున్నాయి. ఇన్నాళ్ళు తమ వనరులు ఉపయోగించుకునే స్వేచ్ఛను తెలంగాణ ప్రజలు కోల్పోయారు. తమ వనరులను స్వేచ్ఛగా ఉపయోగించుకుని అభివృద్ధి సాధించాలని తెలంగాణ ప్రజలు ఆరాటపడుతుత్తన్నారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో తెలంగాణకు న్యాయబ్దంగా కేటాయించిన నీరు వినియోగంలోకి రాలేదు. ప్రాజెక్టులు నిర్మించకపోవడం వల్ల నీటి కేటాయింపులు కేవలం కాగితాలకే పరిమితమయ్యాయి. ఇప్పుడున్న నీటి కేటాయింపులను సంపూర్ణంగా వినియోగించుకోవాలి. తెలంగాణకు రాష్ట్ర ప్రతిపత్తి లభించిన నేపథ్యంలో తిరిగి కొత్తగా నీటికేటాయింపులను సాధించుకునేందుకు అపకాశం ఉంది. బచావ్ ట్రైబ్స్ న్యూమ్ ముందు వాదనలు వినిపించి అదనపు నీటి కేటాయింపులను టీఆర్ఎవెస్ సాధిస్తుంది. స్వప్రాప్తంలో, స్వపరిపాలనలో తెలంగాణ సస్యశ్యామలమై, సుఖశాంతులు వెల్లివిరియాలని టీఆర్ఎవెస్ ఆకాంక్షిస్తున్నది.

- తెలంగాణ గ్రామిణ ఆర్థిక వ్యవస్థకు చెరువే కేంద్రం. కాక్షియుల కాలం నుంచి తెలంగాణలో చెరువుల నిర్మాణం జరిగింది. అనంతరం కుతుబ్జాపోహా, ఆసఫ్ జాహీల పరిపాలనలో పాతవాచిని పరిరక్షిస్తున్నాడు. ఎన్నో కొత్త చెరువులు నిర్మించారు. చెరువుల నిర్వహణ కోసం పరిపాలనా వ్యవస్థ ఏర్పడింది. చెరువులను పునరుద్ధరించడం ద్వారా తెలంగాణ గ్రామిణ ప్రాంతాల్లో నెలకొన్న సంక్లేషమాన్ని చాలా వరకు పరిష్కరించవచ్చు. అందుకే చెరువుల పునరుద్ధరణకు టీఆర్ఎవెస్ అధిక ప్రాధాన్యం ఉస్తుంది.
- రాబోయే ఐదేండ్రలో యుద్ధప్రాతిపదికన చెరువుల, కుంటల పూడికలు తీయించి, నీటి నిల్వ సామర్థ్యాన్ని పెంచి గ్రామాలకు పూర్వ వైపుం తీఱ్ అంతరించుకురావాలని టీఆర్ఎవెస్ కృతిశ్చయంతో ఉంది. నదీ జలాలతో చెరువులను అనుసంధానించి నిరంతరం చెరువుల నిండి ఉండేలా చర్యలు చేపడుతుంది.
- తెలంగాణలో ఇంతకాలంగా కావాలని పెండిగోలో పెట్టిన ప్రాజెక్టులన్నీ టీఆర్ఎవెస్ యుద్ధ ప్రాతిపదికన పూర్తిచేసేందుకు దృఢనిశ్చయంతో ఉంది.
- తెలంగాణలో ప్రస్తుతమన్న 119 నియోజకవర్గాల్లో 25 నియోజకవర్గాలు పూర్తిగా పట్టణ ప్రాంతంలో ఉన్నాయి. 22 అసెంబ్లీ యోజకవర్గాల పరిధిలోని భూమిలకు ఇప్పటికే అందుబాటులో ఉన్న నీటిపార్యుదల వ్యవస్థల ద్వారా పాక్షికంగా సాగునీరు అందుతోంది. రాబోయే కాలంలో మిగతా 72 నియోజకవర్గాలకు ఒక్కే నియోజకవర్గానికి లక్ష ఎకరాల చొప్పున సాగునీరు అందించడమే లక్ష్మిగా టీఆర్ఎవెస్ ప్రణాళికలు సిద్ధం చేసింది.
- పొట్టుచేత పట్టుకొని చెట్టుకొకరు, పుట్టుకొకరై వలస పోతున్న పాలమూరు కూలీల బతుకులు మారడం కోసం తెలంగాణ ఇంజనీర్లు పాలమూరు ఎత్తిపోతల పథకానికి రూపకల్పన చేశారు. ఈ ప్రాజెక్టుకు టీఆర్ఎవెస్ అధిక ప్రాధాన్యతనిస్తుంది. పాలమూరు జిల్లాలో వచ్చడనాన్ని నింపి భవిష్యత్తులో వలస బాదలు లేకుండా చేయాలని టీఆర్ఎవెస్ ఆశిస్తుంది.

- ప్రాణహిత చేవేళ్ల ప్రాజెక్టుకు జాతీయ హోదా కల్పించేందుకు కేంద్ర ప్రభుత్వంపై తీఅర్ఎన్ ఒత్తిడి తెస్తుంది. ఈ ప్రాజెక్టును ఐదెండ్లలో పూర్తిచేయడానికి తీఅర్ఎన్ చిత్తశుద్ధితో కృషి చేస్తుంది.
- జూరాల, పాకాల ఎత్తిపోతల పథకాన్ని చేపట్టడం జరుగుతుంది.
- తెలంగాణ పచ్చదనం కోసం పరితపిస్తుంది. నల్గొండ నుంచి ఖైర్‌రెడ్ భూతాన్ని తరిమి కొట్టడానికి నక్కలగండి, దిండి ఎత్తిపోతల పథకం పూర్తి చేయడం ద్వారా స్వచ్ఛమైన నీచితో నల్గొండ ప్రజల దాహరి తీరుస్తుంది.
- పోలవరం ప్రాజెక్టు ప్రస్తుత డిజైన్‌ను తీఅర్ఎన్ తీప్రంగా వ్యతిశేకిస్తుంది. డిజైన్‌ను మార్చేవరకు రాజీలేని పోరాటం చేస్తుంది.
- దుమ్మగూడం నాగార్జున సాగర్ బెఱల్ పాండ్ ప్రాజెక్టు నిర్మాణాన్ని తీఅర్ఎన్ ఎంతమాత్రం అంగీకరించదు. తీప్రంగా వ్యతిశేకిస్తుంది.

*****

విద్యుత్ రంగం

- కొత్తగా పది థర్మల్ విద్యుత్ ఉత్పత్తి కేంద్రాలు
- మిగులు విద్యుత్ రాష్ట్రంగా తెలంగాణ
- కొత్త విద్యుత్ కేంద్రాల స్థాపన ద్వారా లక్ష మందికి ఉద్యోగ, ఉపాధి అవకాశం

ఆధునిక సమాజంలో విద్యుత్ రంగం ఎంతో ప్రాధాన్యత సంతరించుకుంది. విద్యుత్ లేకుండా మనిషి మనుగడ సాగించలేనంతగా విద్యుత్ వినియోగం పెరిగింది. తెలంగాణ వ్యవసాయానికి విద్యుత్ ప్రాణదానం. విద్యుత్ కోతలు, రైతుల కడగండ్ల లేని మిగులు విద్యుత్ రాష్ట్రంగా తెలంగాణ తీర్మిదిద్దడమే తీఅర్ఎన్ ముందున్న లక్ష్యం. 1956లో ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడిన నాటి నుండి సీమాంధ్ర పాలకులు కుట్టపూరితంగా వ్యవహారించడం వల్ల తెలంగాణకు తీవ్ర అన్యాయం జరిగింది. చాలీచాలని థర్మల్ విద్యుత్, గ్యారంటీ లేని జల విద్యుత్ తెలంగాణ ఆర్థిక వ్యవస్థను అతలాకుతలం చేశాయి. పవర్ హోల్డేల వల్ల పరిశ్రమలు మూతపడి ఉద్యోగులు, కార్బూకులు ఉపాధి కోల్చేయి వీధుల పాలయ్యారు. ఎడాపెదా కరెంటు కోతలు, విద్యుత్ చార్టీల మోతలు తెలంగాణ ప్రజలను కోలుకోని విధంగా దెబ్బుతీశాయి.

- సింగరేణి ప్రాంతంలో గనులున్న చోటునే (పిట్ హెడ్ ప్రాజెక్టులు) ఏర్పాటు చేస్తుంది. ఏటి ద్వారా రాసున్న ఐదు సంవత్సరాలలో కరెంటు కోతలు, కడగండ్ల నుంచి శాశ్వత విముక్తి లభిస్తుంది. దేశంలో తెలంగాణ మిగులు విద్యుత్ ఉన్న రాష్ట్రంగా రికార్డు సృష్టిస్తుంది.
- తెలంగాణలో అందుబాటులో ఉన్న బొగ్గును ఉపయోగించుకుంటూనే కేంద్రంచే అదనపు బొగ్గును కేటాయించుకుని, వచ్చే 3వెండ్లలో **660X2X10 (13,200)** మెగావాట్ల థర్మల్ పవర్ ప్లాంటు స్థాపనకు కృషి జరుగుతుంది. తెలంగాణ రాష్ట్ర అభివృద్ధిలో ఇది అత్యంత ప్రాధాన్యత సంతరించుకుంటుంది.
- బొగ్గు నిల్వలు ఉన్నవోటే థర్మల్ విద్యుత్ శ్క్యూ కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేయమని జాతీయ విద్యుత్ కమీషన్ చెప్పింది. కానీ సమైక్య రాష్ట్రంలో ఈ విధానం అమలు కాలేదు. బొగ్గుగనులు ఉన్న మణిగూరులో పెట్టాలిన విద్యుత్ ఉత్పత్తి కేంద్రాన్ని గనులు లేని విజయవాడ (విలిపివెన్)కు తరలించారు. తెలంగాణలోనే ఏర్పాటు చేయాలిన మరో విద్యుత్ ఉత్పత్తి కేంద్రాన్ని బొగ్గు నిల్వలకు **565కి.మీ॥ల దూరంలో** ఉన్న రాయలసీమలోని ముద్దమారు (అ.ఎ.టి.పి.పి)కి తరలించారు.
- ప్రస్తుతం కేవలం **2280 మెగావాట్ల స్థాపిత థర్మల్ విద్యుత్ శ్క్యూకి** **2541 మెగావాట్ల స్థాపిత జల (హైదరాబాద్)** విద్యుత్ శ్క్యూకి మాత్రమే తెలంగాణకు అందుబాటులో ఉంది. థర్మల్ విద్యుత్ ఏదాది పొడుగునా లభిస్తుండగా జల విద్యుత్ మాత్రం వర్షాపాతం పరిస్థితులపై ఆధారపడి లభిస్తుంది.
- కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆధినంలోని విద్యుత్ మనవాట మనకు అందుతున్నప్పటికీ, మరో **2500 వందల మెగావాట్ల విద్యుత్కు** కొరత ఉంది. రాబోయే **3 వెండ్లలో కనీసం 5000 మెగావాట్ల విద్యుత్ మనకుపసరం**. ఈ లోటును భర్తీ చేయడానికి తెలంగాణ రాష్ట్రానికి సమగ్ర విద్యుత్ ఉత్పత్తి విధానానికి రూపకల్పన చేసింది.
- రాబోయే రెండు వీండ్ల పరకు తెలంగాణ విద్యుత్ సరఫరాలో ప్రస్తుత పరిస్థితే కొనసాగుతుంది. మూడో ఏదాది నుండి పరిస్థితులు మొరుగుసరిచేందుకు కింద చెప్పాబడిన కేంద్రాలు అందుబాటులోకి రావడం ద్వారా అదనపు విద్యుత్ లభిస్తుంది.
- భూపొలపల్లి స్టేషన్ 2 - 600 మెగావాట్లు.
- సింగరేణి (జైపూర్) - 1200 మెగావాట్లు.
- రామగుండం - **$2 \times 660 = 1320$** మెగావాట్లు.
- సత్తుపల్లి థర్మల్ పవర్ స్టేషన్ జైన్కో ద్వారా 500 మెగావాట్లు.
- మొత్తంగా **5400 మెగావాట్ల స్థాపిత విద్యుత్శ్క్యూకి** అందుబాటులోకి వన్నుంది.

- ప్రస్తుతమన్న విద్యుత్తు డిమాండ్ లో పాటు భవిష్యత్తులో విద్యుత్ అవసరాలు గణనీయంగా పెరగనున్నాయి. తెలంగాణ రైతులకు చాలినంత విద్యుత్ ఇవ్వాలిసి ఉంది. ప్రతిపొత్తుక్కున్న ఐ.టి.ఎ.ఆర్. ప్రాజెక్టు ప్రాదరాబాద్కు రానుంది. కొత్త పరిశ్రమలు నెలకొల్పేంటుకు తగిన ప్రోత్సహక వాతావరణం కల్పించాలిసి ఉంది. అందుకోసం విద్యుత్ ఉత్పత్తి పెంపుదలను అశ్వంత ప్రాధాన్యతాంశంగా టీఆర్ఎస్ భావిస్తుంది.
- విభజన సందర్భంగా పార్లమెంటులో పెట్టిన బిల్లులో కేంద్ర ప్రభుత్వం ఎన్.టి.పి.సి. ద్వారా 4000 వేల మొగావాట్ల ప్రాజెక్టును స్థాపించడానికి అపుమతినిచ్చింది. కేంద్రంపై ఒత్తిడి తెచ్చి ఆ ప్రాజెక్టును సత్యరం అమలు చేయించుకోవడానికి టీఆర్ఎస్ తగిన ప్రయత్నం చేస్తుంది.
- కేంద్రం నుంచి రాష్ట్రానికి రావాల్సిన గ్యాస్ కేటాయింపులు సాధించేందుకు తగిన కృషి చేస్తుంది.
- శంకర్పల్లి, నేడునూరు విద్యుత్ ఉత్పత్తి కేంద్రాలకు గ్యాస్ కేటాయింపులు సత్యరమే జరిగే విధంగా టీఆర్ఎస్ కేంద్రంపై ఒత్తిడి తెచ్చుంది.
- పరిశ్రమల అస్తిత్వం వాతీమీద ఆధారపడ్డ కార్బికుల ఉపాధి సంక్లేషణాన్ని ఉపాధిలో ఉంచుకుని ఎఫ్.ఎస్.ఏ. చార్ట్లను పునఃస్థితుంచడం జరుగుతుంది.
- జాతీయ సోలార్ విద్యుత్ మిషన్లో భాగంగా 20,000 మొగావాట్ల విద్యుత్ ఉత్పత్తిని వచ్చే ఓండ్లు కాలంలో సాధించాలని ప్రణాళిక రూపొందించినది. ఈ మిషన్లో భాగంగా తెలంగాణ ప్రభుత్వం 1,000 నుండి 1,500 వందల మొగావాట్ల సోలార్ విద్యుత్ ఉత్పత్తి జరిగేలా చర్యలు తీసుకుంటుంది.
- దీనికి అదనంగా స్థానిక సాంకేతిక, వసరుల అనుకూలతను బట్టి సోలార్ పంప్ సెట్లను రైతులకు అందించడం కోసం ప్రభుత్వం ప్రత్యేక స్థిరించిన అందిస్తుంది. సోలార్ పవర్సును ప్రజలు విరివిగా ఉపయోగించుటకై ఇండ్ల కప్పులపై (చూచ్చి ఉండ్చుకోవాలి) ప్రొఫెసర్లును పెట్టుకునుటకు సాంప్రదాయేతర విద్యుత్స్వర్థిని ఉత్పత్తి చేయడానికి ప్రోత్సహిస్తుంది.
- స్థాపిత ధర్మల్ విద్యుత్శక్తిని సాధించడానికి తెలంగాణ ప్రభుత్వం 80,000 కోట్ల రూపాయలను ఖర్చు చేస్తుంది.
- తెలంగాణ ప్రభుత్వం అదనపు విద్యుత్ కేంద్రాలను జెన్కో అధ్వర్యంలోనే నిర్మిస్తుంది. ఘరీతంగా లక్ష్మమంది యువలకులకు ఉద్యోగాలు ఉండుస్తాయి.
- కరెంటు కొరత అనేది ఇక గతం. భవిష్యత్ అంతా విద్యుత్ వెలుగులు విరజిస్తే తెలంగాణ సమాజం. ఇక చీకట్లో నుంచి వెలుగులోకి తెలంగాణ ప్రజల ప్రయాణం.

*****

వ్యవసాయ రంగం

- రైతులందరికి లక్ష రూపాయల రుణమాణి.
  - 8 గంటల నాళ్లామైన ఉచిత విద్యుత్
  - పంపుసెట్లపై సర్వార్థి రద్దు.
  - విత్తనోత్పత్తి కేంద్రంగా తెలంగాణ.
  - సాగుమంచి మార్కెట్లో దాకా అన్నిదశల్లో రైతుకు ప్రభుత్వం అండచండలు
- ఈక ప్రాంతం సమగ్రంగా అభివృద్ధి చెందడానికి వ్యవసాయ అభివృద్ధి ప్రాతిపాదిక. తెలంగాణలో వ్యవసాయం దెబ్బతినదం వల్ల దాని ప్రభావం అన్ని రంగాలపై పడింది. తెలంగాణ వ్యతిరేక విధానాల వల్ల తెలంగాణ వ్యవసాయం సంక్లోభంలో కూరుకుపోయింది. ఈ సంక్లోభ తీవ్రత వల్ల వేలాది మంది రైతులు అత్యహర్షులకు పొల్పుఁడు పరిశీలని స్థిరించింది. ఈ పరిశీలని మంచి వ్యవసాయ రంగాన్ని బయట పదేయాలని టీఆర్ఎస్ గట్టి పట్టుడలతో ఉంది. తగిన బుఱ సౌకర్యాలను కల్పించడం, సకాలంలో విత్తనాలు, ఎరువులు, పురుగుల మందులు, వ్యవసాయ శాస్త్రవేత్తల సలహాలు, సూచనలు, ధరల స్థిరీకరణ, రైతు మార్కెట్లో మోసపోకుండా ఉండేందుకు అన్ని దశల్లో ప్రభుత్వం రైతుకు అండగా నిలుస్తుంది.
- రైతులందరికి లక్ష రూపాయల బుఱం మాఫీ చేయబడుతుంది.
  - వ్యవసాయానికి 8 గంటల పాటు ఉచిత విద్యుత్ అందించబడుతుంది. 3 ఏండ్లలో విద్యుత్ ఉత్పత్తి పెరుగుతుంది అప్పుడు రైతులకు 24 గంటల విద్యుత్ సరఫరా చేసే అవకాశం కలిగేలా ముమ్మర కృషి చేస్తుంది.
  - పంపు సెట్లపై విధించిన సర్వార్థి రద్దు చేస్తుంది.
  - రైతు ఆత్మహత్యలు అధికంగా జరుగుతున్న ప్రాంతాలను గుర్తించి, వారిని ఆయా పంటల నుంచి మళ్ళీంచేందుకు లేదా సమర్థవంతంగా పండించ గలిగేందుకు వ్యవసాయ నిపుణుల ద్వారా సహాయాన్ని ప్రభుత్వం అందజేస్తుంది. వ్యవసాయం గిట్టుబాటు అయ్యేవిధంగా తగిన చర్యలు తీసుకుంటుంది.

- రాబోయే సంవత్సరాలలో తెలంగాణలోని ప్రతి రైతు భూమిలో భూసార పరీక్షలు (సాయిల్ ప్రోట్టింగ్) ప్రభుత్వమే నిర్వహిస్తుంది. నేల రకానికి అనువైన పంటలను వేసే విధంగా రైతులను ప్రోత్సహిస్తుంది. ఏ ప్రాంతంలో ఏ పంట ఎక్కువుగా పండుతుందో నిర్ధారించి, ఆ ప్రాంతాన్ని ఆ పంటలకు క్రాచ్ కాలనీగా అభివృద్ధి పరుస్తుంది. ఈ విధంగా మొత్తం తెలంగాణాను వివిధ క్రాచ్ కాలనీలుగా ప్రభుత్వం అభివృద్ధి చేస్తుంది.
- తెలంగాణలోని వాగులు, వంకల మీద చెక్కుయాంల వంటి చిన్న సాగునీటి వ్యవస్థ పునరుద్ధరణ ద్వారా భూగర్జు జలాలను పెరిగే విధంగా చర్యలు తీసుకుంటుంది.
- అపోరథాన్యాల ఉత్సుక్తిని తగిన స్థాయిలో జరిగేలా చూస్తుంది. కొత్త పంటల సాగుకై రైతులకు అవగాహన కల్పిస్తుంది.
- దేశంలోనే మేలు రకం విత్తనాల ఉత్సుక్తికి తెలంగాణ భూములు, తెలంగాణ వాతావరణం అనువైనవని వ్యవసాయ శాస్త్రవేత్తలు నిర్ధారించారు. తెలంగాణలో 4 రకాల నేలలున్నాయి. అవి ఎవ్రనేలలు, నల్ల నేలలు, ఇసుక నేలలు, తేలికపాటి నేలలు. నేలల్లో ఉండే ఈ వైవిధ్యం వివిధ రకాల విత్తనోత్సుక్తికి ఎంతో ఉపయోగకరం. భవిష్యత్తులో రైతులకు మేలు రకం విత్తనాలు ఉత్సుక్తి చేసే విధంగా ప్రోత్సహించబడును. “తెలంగాణ సీడ్బోర్ అఫ్ ఇండియా”గా పేరు పొందే స్థాయిలో విత్తనోత్సుక్తి జరిగేవిధంగా చర్యలు తీసుకుంటుంది.
- తెలంగాణలో ఉత్సుక్తి అయ్యే విత్తనాలను యావత్తే భారతదేశంలో మార్కెట్లో చేసే బాధ్యతను ప్రభుత్వం స్వీకరిస్తుంది.
- అపోరథాద్రతకు ముఖ్య వాచీలుకుండా జాగ్రత్తప్రపంచుతూ మామూలు ధాన్యం పండించడం కంటే విత్తన ఉత్సుక్తిని ప్రోత్సహించడం ద్వారా రైతులు ఆర్థికంగా బలపడేందుకు చర్యలు తీసుకుంటుంది.
- వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయానికి అనుబంధంగా తెలంగాణ వ్యాప్తంగా పరిశోధనా కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేయబడతాయి. తెలంగాణకు అనుగుణమైన సాగు పద్ధతులపై పరిశోధనలు చేయబడతాయి.
- వ్యవసాయ శాఖలో విస్తరణ కార్బూక్యూమాలు ఒరగడం లేదు. ఎక్సెప్షన్స్ అఫ్సెస్ట్రీ సంఖ్యలు పెంచి శాఖను తీఅర్ఎస్ ప్రభుత్వం విప్రేతం చేస్తుంది. వ్యవసాయ విస్తరణ కార్బూక్యూమాలను పెంపాండిస్తుంది.
- కరువు, ప్రకృతి వైపురీత్యాల వల్ల నష్టపోయిన రైతులకు ప్రస్తుతం అందిస్తున్న సహాయక పద్ధతి బాగా లేదు. తిరిగి పంటలు వేసుకోవడానికి సరిపడే విధంగా లేదు. ప్రస్తుతం అమలులో ఉన్న కరువు నిబంధనాపథి (పొమిన్ కోడ్) ట్రిప్పీక్ కాలంలో రూపొందింది. దీనిని సమూలంగా మార్చి యుద్ధ ప్రాతిపాదికన సహాయక చర్యలు తీసుకునే కొత్త విధానాన్ని ప్రభుత్వం రూపొందిస్తుంది.
- వలన పొలకుల విషక్త వల్ల తెలంగాణలో విద్యుత్ కొరత వీర్పడింది. రామస్వార్ రెండు, రెండుస్వార్ సంవత్సరాల వరకు ప్రస్తుతమున్న పరిస్థితులతోనే సరిపెట్టుకోవాల్సి వస్తుంది. 3వ సంవత్సరం నుంచి రైతులకు విద్యుత్ కొరత సంపూర్ణంగా తీరిపోతుంది. 3వ సంవత్సరం నుంచి ఎన్ని గంటలు అవసరమైతే అన్నిగంటలు ఉచితంగా విద్యుత్ అందించవచ్చు.
- రైతులకు సాయిల్ పోత్త్ కార్బూలను ప్రభుత్వం ఇస్తుంది.
- ప్రస్తుత పంటల భీమా పథకం అశాస్త్రీయంగా ఉంది. ప్రతి రైతుకు భీమా పథకం వర్తించే విధానం అమలు చేస్తుంది.
- క్రీతీ లేని, నాణ్యమైన విత్తనాలను ప్రభుత్వమే అందిస్తుంది.
- ఎరువుల భ్లోక్ మార్కెట్సు నిరోధించి, రైతులకు వ్యవసాయ సీజన్లలో సకాలంలో ఎరువులందిస్తుంది.
- అధునిక వ్యవసాయ పనిముట్లు కొనుగోలు చేయడానికి రైతులకు సచ్చిదీలు ఇస్తుంది.
- రైతులకు కనీస ధర ఇప్పించడానికి ప్రభుత్వం తానుగా జోక్యం (మార్కెట్ ఇంటర్వెన్షన్) చేసుకుంటుంది.
- తెలంగాణలో ఏటా 900 నుంచి 1000 మిల్లి మీటర్ల వర్ధపాతం నవ్వాడవుతుంది. సమశీల్పిష్ట్ పర్యావరణ వాతావరణ పరిస్థితులు ఉండటం వల్ల తెలంగాణ గ్రీన్ హాస్ వ్యవసాయానికి అనుకూలమైనది. ఈ అనుకూలతను ఇప్పటిదాకా పాలించిన సీమాంధ్ర పొలకులు కావాలనే పట్టించుకోలేదు. తీఅర్ఎస్ ప్రభుత్వం తెలంగాణలో గ్రీన్ హాస్ వ్యవసాయాన్ని విప్రేత స్థాయిలో ప్రోత్సహిస్తుంది.
- గ్రీన్ హాస్ కల్పించను రైతులు అనుసరించడానికి 75 శాతం సబ్విడీని ప్రభుత్వం అందజేస్తుంది. అధికోత్సుక్తి సాధించడం ద్వారా రైతులు ఆర్థికంగా లాభపడేందుకు సహకరిస్తుంది.
- తెలంగాణ భూములు, వాతావరణం జెప్పథ, సుగంధ సాగుకు అనువైనవి. అంతర్జాతీయ మార్కెట్లో వీటికి ముంచి డిమాండ్ ఉంది. ఏటి సాగుపట్ల అస్త్రిక్ ఉన్న రైతులకు ప్రభుత్వం శిక్షణ ఇచ్చి ప్రోత్సహిస్తుంది.
- ప్రభుత్వం పండ్ల తోటల పెంపకానికి ప్రోత్సహిస్తుంది.
- తెలంగాణలో విరివిగా పండే ఆల్ఫోన్సో, హీమాయిల్ పసండ్ మామిడి రకాలు ప్రపంచ ప్రసిద్ధి పొందినవి. వీటికి అంతర్జాతీయ విపకిలో డిమాండ్ ఉంది. ఈ పండ్లు పండించే రైతులకు హోక్కల్బర్ ద్వారా ప్రోత్సహిస్తాలు అందించబడుతాయి.
- సేంద్రియ వ్యవసాయ పద్ధతులు ప్రోత్సహిస్తుంది.
- సాంప్రదాయ పంటలకు చిరుధాన్యాల సేద్యానికి తగిన ప్రోత్సహం ప్రభుత్వం అందిస్తుంది.
- ప్రభుత్వం ప్రతీ 30 సంవత్సరాలకోసారి భూముల సర్వేనిర్వహించాలి. కానీ 1940 నుంచి ఇప్పటి వరకు ఏ ప్రభుత్వమూ భూముల సర్వే చేయలేదు. తెలంగాణలో భూముల సర్వేను తీఅర్ఎస్ ప్రాధాన్యంశంగా చేపడుతుంది.

- తెలంగాణ ప్రాంతంలోని రైతులకు భూమి మొత్తం ఒకేచోట ఉండదు. అక్కడింత ఇక్కడింత ఉంటుంది. చిన్నచిన్న కమతాలలో వ్యవసాయం చేయడం వల్ల నష్టాలు ఎక్కువగా వస్తాయి. ఈ సమస్యను పరిష్కరించుకోవడం కోసం రైతుల మధ్య పరస్పర అంగీకారం ఉన్నత్వాను, పక్కమందే కమతాలను కలిపి “రద్దుబడలు” పద్ధతి ద్వారా కమతాల ఏకీకరణ చేసుకునే విధంగా ప్రభుత్వం ప్రోత్సహిస్తుంది. ఇందుకు రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజు నుంచి మినహాయింపు ఇస్తుంది.
- తెలంగాణలో కోళ్ళ పరిశ్రమ అభివృద్ధికి తగిన విధంగా ప్రోత్సహకాలు అందించడం జరుగుతుంది.
- నిజామాబాద్ జిల్లాలో “చెరుకు పరిశోధనా కేంద్రం” ఏర్పాటుకు టీఆర్ఎస్ కట్టుబడి ఉంది.
- నిజామాబాద్ జిల్లాలో మోతెలో పసుపు పరిశోధనా కేంద్రం ఏర్పాటుకు కట్టుబడి ఉంది.
- పాడి పరిశ్రమకు తోడ్చాటును అందిస్తూ, ప్రభుత్వ రంగంలోని విజయ టైర్ కి పాలు సరఫరా చేసే ఉత్సుక్కారులకు లీటరుకు 4రూపాల చొప్పున ప్రభుత్వం అదనంగా చెల్లిస్తుంది. ఈ భారం వినియోగదారునిపై పడకుండా చూస్తుంది.
- తెలంగాణలో ప్రస్తుతం ఉన్న వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయానికి అనుబంధంగా వెటర్స్ రీ యూనివర్సిటీ, హోర్టికల్చర్ యూనివర్సిటీలను ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతుంది.

*****

విద్యారంగం

- కే.జి. నుండి పి.జి. వరకు ఉచిత నిర్భంధ విద్య
- విశాలమైన ప్రాంగణంలో గురుకుల పారశాలలు
- సూతన యూనివర్సిటీల నిర్మాణం
- పార్ష్వ ప్రణాళికలో తెలంగాణ భాగోళిక, చారిత్రక, సాంస్కృతిక అంశాలు.

విద్యారంగ అభివృద్ధి ద్వారా సూతన పొరులను తీర్చి దిద్దుడమే కాకుండా వారికి సమాజ నిర్మాణంలో తగిన ప్రాతినిధ్యం కల్పించగలమని ఆచార్య కౌతుపల్లి జయశంకర్ భావించారు. ముఖ్యంగా వెనుకబడిన ప్రాంతాల సత్వర అభివృద్ధికి విద్య ఒక చోదక శక్తిగా పనిచేస్తుందని అయిన నమ్మారు. ప్రతి ఒక్కరికి చదువుకునే అవకాశం కల్పించడం ప్రభుత్వాల యొక్క ప్రధాన బాధ్యత అని జయశంకర్ గారి అభిప్రాయం. జయశంకర్ గారు కలలు కన్న విధంగా తెలంగాణలో విద్యారంగాన్ని నిర్మించుకోవాల్సిన బాధ్యత అందరి మీద ఉంది.

విద్యావిషయికంగా తెలంగాణ ముందంజ వేయడానికి అవసరమైన చర్యలేవి సమైక్య రాష్ట్రంలో తీసుకోలేదు. తగినన్ని పారశాలలు, కళాశాలలు స్థాపించలేదు. ఇస్పటికీ ప్రభుత్వ డిగ్రీ కళాశాల లేని జిల్లా ఉండంచే, తెలంగాణ విద్యారంగంలో ఎంత వెనుకబాటుకు గురిచేయబడిందో అర్థం చేసుకోవచ్చు. యూనివర్సిటీల మెడికల్ ఇంజనీరింగ్ స్టాపసలో సీమాంధ్ర పాలకులు తమ ప్రాంతానికి ప్రాధాన్యమిచ్చి తెలంగాణను పూర్తిగా విస్తరించారు. ఈ పరిణామాలతో తెలంగాణలో విద్యా వికాసానికి విఫుాతం ఏర్పడింది. విద్యావికాసం లేని చోట సమాజ వికాసం జరుగదు. పేదరికం వల్ల తెలంగాణలో విద్యార్థులు చదువుకు దూరమిచ్చున్నారు. అవసరమైన అన్ని సౌకార్యాలు, వసతులు కల్పించినప్పుడే పేద పిల్లలు చదువు కోవడానికి పీలపుతుంది. అందుకు ఇత్తుపున్న విద్యా విధానం ఎంత మాత్రం సరిపోదు. సాంఘికాభివృద్ధికి పునాదిగా నిలిచే విద్యాభివృద్ధి కోసం టీఆర్ఎస్ ప్రతి పేద పిల్లలాడు చదువుకునే విధంగా, ఆ బాధ్యతను ప్రభుత్వమే స్టోరించే విధంగా సూతన విద్యావిధానాన్ని అవలంబిస్తున్నది.

విద్యార్థుల ఉద్యమాలు, త్యాగాల ఫలితంగా తెలంగాణ రాష్ట్రం సాకారం అయ్యాంది. ఆ విద్యార్థుల శక్తి క్రమ బద్దంగా నిర్మాణాత్మక దిగా సాగిపోవాలి. తెలంగాణలో విద్యారంగం ప్రస్తుతం ప్రభుత్వ, ప్రైవేటు భాగస్వామ్యంతో నడుస్తున్నది. ఆర్థిక శక్తి కలిగిన వారు తమ పిల్లలను ప్రైవేటు పారశాలలో చదివిస్తున్నారు. ప్రభుత్వ పారశాలలో నిరుపేద పిల్లలు మాత్రమే చదువుతున్నారు. ప్రభుత్వ విద్యను బలీపేతం చేయడానికి టీఆర్ఎస్ నిశ్చయించింది. ప్రస్తుతమున్న పారశాలలు పరిమిత వనరులతో కునారిల్లతున్నాయి. విద్యార్థులకు సమగ్ర వికాసాన్ని అందించేందుకు టీఆర్ఎస్ గురుకుల పారశాలల్ని ఏర్పాటు చేస్తుంది. ఈ పారశాలల్లో కుల, మత భేదాలకు అతీతంగా అన్ని కులాల, మతాల పిల్లలు ఒకే చోట జీవించే విధంగా రూపుక్కలను చేసింది.

- 15 ఎకరాల విశాల ప్రాంగణంలో గురుకుల పారశాలలు ఏర్పాటువుతాయి. రుచి, ప్రోటోకిల విలువలు కలిగిన భోజనం విద్యార్థులకు అందించబడుతుంది. పుస్తకాలు, డ్రెస్ ఉచితంగా అందించడంతో బాటు విద్యార్థులకు మెరుగైన వైద్యం కూడా గురుకుల పారశాలలోనే అందుబాటులో ఉంటుంది.
- ఇంగ్లీషు మేడిసిన్లో సి.బి.యస్.ఇ. సిలబెస్ బోధిస్తారు. రెండవ భాషగా తెలుగు లేదా ఉర్దూ బోధిస్తారు.
- వివిధ ప్రైవేటు విద్యా సంస్థల్లో సుమారు 20లక్షల మంది విద్యార్థులు చదువుతున్నారు. మిగిలిన 40 లక్షల మంది విద్యార్థులకు గురుకుల పారశాలల ద్వారా ఉచిత నిర్భంధ విద్య అందించాలని టీఆర్ఎస్ సంకల్పించింది.

- ప్రతి మండలంలో విద్యార్థుల జనాభా ఆధారంగా 5 నుంచి 6 గ్రామాలకు ఒకటి బొప్పున గురుకుల పారశాల ఉంటుంది.
- ఈ సూక్ష్మలో విద్యార్థుల సంబ్యు కనిష్ఠంగా 600 నుండి గరిష్ఠంగా 1000 వరకు ఉంటుంది.
- ప్రతి గదిలో నలుగురు విద్యార్థులు మాత్రమే ఉంటారు. అట్టాచ్చీ బాప్రూమ్సెంట్ బాటు అన్ని సౌకర్యాలు గదిలో ఉంటాయి.
- పోషకాహిర నిపుణుల (డైఫీజియస్) సలవోల మేరకు మెనూ రూపొందించబడుతుంది,
- చక్కబీ గ్రంథాలయంతో బాటు ఈ - లైబ్రరీ, ఇంటర్వెల్ సౌకర్యం ఉంటుంది.
- విద్యార్థులకు వ్యాయామం కొరకు ఫ్లై గ్రౌండ్, రన్నింగ్ ట్రాక్స్, ఈత కొలనులు (బాలబాలికలకు వేరు వేరుగా) ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతుంది.
- పచ్చని చెట్లతో, పరిపుట్టతతో, పవిత్రతతో, క్రమశిక్షణకు మారు పేరుగా ఈ గురుకుల విద్యాలయాలు నిర్మాణమైతాయి.
- పార్ట్ ప్రణాళికలోకి తెలంగాణ భాగోళిక, చారిత్రక, సామాజిక, రాజకీయ, సాంస్కృతిక, భాషా అంశాలను ప్రవేశ పెడుతుంది.
- విద్యార్థులను కేవలం మార్కులు సాధించే యంత్రాలుగా కాకుండా వారిని ఒక బాధ్యతాయుతమైన పొరులుగా తీర్చిదిద్దుడానికి వారి వ్యక్తిత్వం పరిణతి చెందాడానికి అవసరమైన సామాజిక విలువలను, సైతిక సూత్రాలను, విద్యా ప్రణాళికలో భాగం చేస్తుంది.
- చదువుతో పాటు క్రీడలు, కళలు తదితర అంశాల్లో అభిధరుచిని, ప్రావీణ్యతను పాందే విధంగా పారశాల నిర్వహణను రూపొందిస్తుంది.
- ప్రతి జిల్లాకు ఒక సాంకేతిక కళాశాల (గవర్నమెంట్ ఇంజనీరింగ్ కళాశాల) ఏర్పాటు చేస్తుంది.
- పదో తరగతి, ఇంటర్ అనంతరం ప్యత్తి విధ్యల్లోకి వెళ్ళి విధంగా వివిధ స్థాయిల్లో ప్యత్తి విద్యా కళాశాలలు ఏర్పాటు చేస్తుంది. డ్యూపోయం, పరిపుట్టులు, గ్రూప్ నిర్మాణం, సీటి పారుదల, విద్యుత్, చోశిక సుధుచొయాలు, గ్రూప్ అవసరాలు ఇతర సహాయ రంగంలో కిందిస్థాయి, మధ్యస్థాయి నిపుణులకు కావాల్సిన శిక్షణ ఇచ్చేందుకు పాలిషెక్స్యూస్ నమూనాలు, సాంకేతిక పారశాలలు, కళాశాలలు ఏర్పాటు చేస్తుంది.
- సామాజిక మార్పులో, అభివృద్ధిలో ఉన్నత విధ్య కీలక పాత పోషిస్తుంది. ఓపెన్ యూనివర్సిటీ విధానం ద్వారా చదువుకునే వయసులో ఉండి చదువు మానేజిమెంట్ వారికి డిగ్రీ చేసేలా ప్రోఫెస్చరీట్ చేస్తుంది. బెంగాలు, వారికి టీ.ఎ., రేఫియో, అన్స్లైన్ లైవ్ క్లాస్ రూం పద్ధతుల్లో ప్రత్యేక శిక్షణ అందిస్తుంది.
- ప్రతీ నియోజకవర్గానికి ఒక పాలిషెక్స్యూస్ కళాశాల ఏర్పాటు చేస్తుంది.
- తెలంగాణలో విశ్వవిద్యాలయాలకు తగిన గ్రాంట్లు ఇచ్చి, వాటిని పూర్ణ స్థాయిలో అభివృద్ధి చేయడం జరుగుతుంది.
- అంతర్జాతీయ స్థాయి ప్రమాణాలతో కూడిన విద్యాసంస్థల, పరిశోధనా సంస్థల ఏర్పాటుకు కేంద్ర ప్రభుత్వ సహకారంతో కృషి చేస్తుంది.
- తెలంగాణ రాష్ట్రంలో మహిళా విశ్వవిద్యాలయం, హెల్చ్ యూనివర్సిటీ, వెటర్సరీ యూనివర్సిటీ, హార్ట్ కల్బర్ యూనివర్సిటీ, మైనింగ్ యూనివర్సిటీ, ట్రైబల్ యూనివర్సిటీ, తెలంగాణ కల్బర్లో యూనివర్సిటీల స్థాపనకు కృషి చేస్తుంది.
- విద్య అన్ని దశల్లో ప్రైవేటు, కార్బోరేట్ విద్యాసంస్థల్లో ఫీజుల క్రమబద్ధికరణ కోసం విద్యా ప్రమాణాల పెంపుదల, పర్యవేక్షకులకోసం ప్రత్యేక కమీషన్ ఏర్పాటు చేస్తుంది.
- విద్యాసంస్థలు, పారిశ్రామిక సంస్థలను అనుసంధానం చేస్తూ సామాజిక అవసరాలకు అనుగుణంగా మానవ వనరుల అభివృద్ధి.
- విద్యావంతులు, మేధావులు, షైస్ ఛాన్సులర్సులు, ప్రాఫెసర్లు, లెక్చరర్లు, టీచర్లతో సెమినార్లు, చర్చలు నిర్వహించి విద్యావిధానం రూపొందించడం జరుగుతుంది.
- విద్యావేత్తలు, విద్యారంగ నిపుణులు విధానాలను రూపొందిస్తారు. ప్రభుత్వం కేవలం అమలు బాధ్యత స్వీకరిస్తుంది.
- ఉపాధ్యాయులు, ఉపాధ్యాయ సంఘాల పాత్రలను విద్యారంగ పునర్రూపాలలో పెంచుతుంది. ఉపాధ్యాయులు గ్రామాల విద్యార్థుల సమగ్ర వికాసం కోసం పాటుపడే విధంగా విధినిర్వహణలో బాధ్యతాయుతంగా నిర్మహించి తెలంగాణ నవనిర్మాణంలో భాగస్వాములు కావాలని తీర్మానిస్తోంది.

*****

వైద్య ఆరోగ్య రంగం

- 24 జిల్లా కేంద్రాల్లో 24 సూపర్ స్పెషాలిటీ దవాభానలు.
- నలుగురు డాక్టర్లతో మండల స్థాయిలో 30 పడకల దవాభాన.
- ప్రతి నియోజకవర్గంలో వంద పడకల ఏరియా హస్పిటల్.
- పి.ఎం.పి, అర్.ఎం.పి. డాక్టర్లకు శిక్షణ సర్టిఫికేట్లు.

ప్రజారోగ్యాన్ని పరిరక్షించడం ప్రతి ప్రభుత్వం యొక్క కనీస బాధ్యత. ఈ బాధ్యతను పూర్తిగా ప్రైవేటురంగం చేతుల్లో పెట్టి ప్రభుత్వం చేతులు దులిపేసుకుంది. తెలంగాణలో ఒకనాటి గొప్ప ఆనుపత్రులను ఉన్నానియా, గాంధీ నిమ్మ తదితర దవాభానాలు నిర్దక్కింపాలై నిర్వీర్యమవుతున్నాయి. వైద్యసహాయం కోసం దూర ప్రాంతాల నుంచి ప్రజలు ప్రైదరాబాద్ వరకు ప్రయాణించాల్సి వస్తున్నది. వైద్య సహాయం అందకుండానే మాగ్దమధ్యంలోనే చాలా మంది మరణిస్తున్నారు. తెలంగాణలో ఆనుపత్రులు ప్రజలకు అందుబాటులోకి తేవడం ద్వారా ప్రజారోగ్యాన్ని పరిరక్షించాలని ప్రభుత్వ వైద్యశాలలను మెరుగు పర్చాలని టీఆర్వెన్ ఆశయం.

- ప్రస్తుతమన్న వైద్యవిధానం అంత సంతృప్తిగా లేనప్పటికీ కొత్త పద్ధతులు అమలులోకి వచ్చేదాకా అవి అమలు చేయబడుతాయి. సరికొత్త విధానాన్ని తీసుకురావడానికి టీఆర్వెన్ ప్రణాళికలు తయారు చేసింది.
- ప్రస్తుతం తెలంగాణలో పది జిల్లాలున్నాయి. మరో 14 జిల్లాలు కొత్తగా ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతుంది. 24 జిల్లా కేంద్రాల్లో ‘నిమ్మ’ స్థాయిలో సూపర్ స్పెషాలిటీ దవాభానలు ఏర్పాటు చేస్తుంది. దీనివల్ల సగటున ప్రతీ 60 కిలోమీటర్లకు ఒక సూపర్స్పెషాలిటీ హస్పిటల్ అందుబాటులోకి వస్తుంది.
- అన్ని మండల కేంద్రాల్లో నలుగురు ఎంబీబిఎన్ డాక్టర్లతో 30 పడకల ఆనుపత్రులు 24 గంటల పాటు సేవలందించేలా ఏర్పాటు చేయబడతాయి.
- పాముకాటు కుక్కాటు తేలుకాటుకు మందులు అందుబాటులో ఉంచడంతో పాటు ప్రసూతి తదితర అపరేషన్లు నిర్వహించడానికి వీలుగా ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలు తీర్చిదిద్దబడుతాయి.
- ప్రతి అసెంబ్లీ నియోజకవర్గంలో ఒక వంద పడకల ఏరియా ఆనుపత్రి ఏర్పాటు చేయబడును.
- వైద్య విద్యలో నూతన వైద్య కళాశాలలు ప్రారంభించే చౌరపు టీఆర్వెన్ ప్రభుత్వం తీసుకుంటుంది.
- తెలంగాణలోని పీటి కళాశాలల్లో సూపర్స్పెషాలిటీ సీట్ల సంఖ్యను గణానియంగా పెంచడానికి కేంద్రంతో మాట్లాడుతుంది.
- తెలంగాణ ప్రభుత్వం కేంద్రంపై ఒత్తిడి తెచ్చి ఎఱమ్మ తరహ వైద్యకళాశాలను తెలంగాణలో ఏర్పాటు చేయడానికి కృషి చేస్తుంది.
- పి.ఎం.పి, అర్.ఎం.పి. డాక్టర్లకు తగిన శిక్షణ ఇచ్చి సర్టిఫికేట్లను ఇస్తుంది. ఇప్పటికే శిక్షణ పాందిన వారికి సర్టిఫికేషన్ ఇస్తుంది.
- ఎంబీబిఎన్కు సమాంతరంగా వ్యారా మెడికల్ కోర్సును ప్రవేశపెడుతుంది. కోర్సును పూర్తి చేసిన వారి సేవలు గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో వినియోగించుకుంటోంది. అర్ఎపి. పిఎంపి డాక్టర్లు ఈ కోర్సును చదివి సర్టిఫికేట్ పాందానికి అవకాశం కల్పిస్తుంది.
- 108, 104 తదితర పథకాలను మరింత పటిష్టంగా అమలు చేయడం ద్వారా వైద్య సేవలను మెరుగు పర్చడానికి చర్యలు తీసుకోబడుతాయి.
- మెడికల్ ఆఫీసర్ల భారీలను ఎప్పటికప్పుడు భర్త చేస్తూ అన్ని జిల్లా ఆనుపత్రులలో ఫోరిస్ట్ మెడిసిన్ స్పెషలిస్టులను నియమించడం జరుగుతుంది.
- ఆయుర్వేద, యునాని లాంటి సంప్రదాయ వైద్య పథకాలు ప్రోత్సహించే పథకాలు అమలు చేయబడుతాయి.
- వ్యాధిని నయం చేసే వైద్య పద్ధతులే కాకుండా వ్యాధి కారకమైన ఇతర పరిస్థితులపై తగిన అవగాహన కల్పించి వ్యాధులు రాకుండా ప్రజల్లో అవగాహన పెంచుతుంది.
- విద్యార్థుల పార్శ్వ ప్రణాళికలో ఆరోగ్య పరిరక్షణకు భాగం చేస్తుంది.
- డాక్టర్ జీవిసీ సహకారంతో గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో వైద్యులు విధులు నిర్వహించేటట్లు ప్రేరణ కల్పిస్తుంది. తెలంగాణ పునర్ నిర్మాణంలో డాక్టర్లను భాగస్వాములను చేస్తుంది.

*****

బలహీన వర్గాలకు గృహసిర్వాణం

- బలహీన వర్గాలకు గౌరవప్రదమయిన నివాసగృహం.
- మూడు లక్షల రూపాయలతో రెండు బెడ్ రూములు, హోలు, వంటగది, టాయిలెట్ వసతులతో ఇండ్ర నిర్మాణం.

తెలంగాణ రాష్ట్ర సమితి దేశ చరిత్రలోనే వినుత్తుంగా అత్యంత ప్రతిష్టేత్తుకమయిన గృహానిర్మాణ పథకాన్ని ప్రకటిస్తున్నది. ప్రస్తుతం అమలవుతున్న గృహానిర్మాణ విధానం అవసీలిమయింగా, లోపభూయిష్టంగా ఉంది. బలహీనవర్గాల ప్రజలు గౌరవ ప్రదంగా జీవించే అవకాశం లేదు. ప్రస్తుతం ప్రభుత్వం నిర్మాణం చేస్తున్న ఇండ్రును చూస్తే పేదప్రజలను అవమానించే విధంగా, వారి అత్యగౌరవాన్ని భంగపరిచే విధంగా ఉంటున్నాయి. కేవలం ఒకే ఒక్క గదిలో భార్య, భర్త, పిల్లలు జీవించాలి రావడం ఎంతటి నరకమో ఊహించవచ్చు. ఆ గదిలోనే కోళ్ళు, మేకలను కూడా పెంచుకోవాల్సిన దుష్టిలో పేదలు జీవిస్తున్నారు. కనీసం మహిళలు స్నానం చేయడానికి, బట్టలు మార్పుకోవడానికి చిన్నచాటు కూడ లేకపోవడం వల్ల ఇచ్చిందులకు గురవుతున్నారు.

- ఈ దుష్టితో నుంచి పేదప్రజలకు విముక్తి కలిగించేందుకు వారికి గౌరవప్రదమైన, నివాసయోగ్యమైన ఇండ్రు కట్టించేందుకు టీఆర్ఎవెన్ నిశ్చయించుకుంది.
- ఇల్లులేని నిరుపేదలకు 125 గజాల స్థలంలో మూడు లక్షల రూపాయల వ్యయంతో రెండు పడక గదులు, ఒక హోలు, ఒక వంటగది, స్నానాల గది, మరుగుదొడ్డి ఉన్న ఇంటిని ప్రభుత్వమే నిర్మించి ఇస్తుంది.
- ప్రస్తుతం అమలవుతున్న విధానానికి భిన్నంగా ఎటువంటి రుణభారం లేకుండా పేదలకు పైన చెప్పిన మెర్క్యూన గృహవసతి కల్పించబడుతుంది.
- భవిష్యత్తులో ఇంటిపై అదనపు గదులు నిర్మించుకునేందుకు వీలుగా సిమెంటు పిల్లర్లు, కాలమ్పుతో పటీష్టంగా ఇంటి నిర్మాణం చేయబడుతుంది.

*****

ప్రజా సంక్లేషమం

పెన్సన్ పథకం

- వృధ్ఘలు, వితంతువులకు రూ. 1000 పెన్సన్
- వికలాంగులకు రూ. 1500 పెన్సన్

వృధ్ఘలను సంరక్షించే సమాజమే మానవీయ సమాజమనిపించుకుంటుంది. ఏ ఆధారం లేని వర్గాల ప్రజలకు తగిన జీవనభూతి కల్పించడం ప్రజాస్వామిక సమాజం నెరవేర్చువలిసిన బాధ్యత. అందుకనే టీఆర్ఎవెన్ గత ప్రభుత్వాలు అందించినట్టుగా అరకొర పెన్సన్లు కాకుండా వారి కనీస అవసరాలు తీరే విధంగా పెన్సన్ నగదు మొత్తం పెంచబడుతుంది.

- వృధ్ఘలైన వారికి ప్రస్తుతం కేవలం రెండువందల రూపాయలు మాత్రమే అందుతోంది. తెలంగాణ రాష్ట్రంలో టీఆర్ఎవెన్ వేయి రూపాయలను పెన్సన్గా ఇవ్వాలని నిర్ణయించింది.
- వితంతువులకు వెయ్యి రూపాయల పెన్సన్ ఇస్తుంది.
- వికలాంగులకు పదిహేను వందల రూపాయల పెన్సన్ సాకర్యం కల్పిస్తుంది.

*****

అమరుల కుటుంబాల సంక్లేషమం

- అమరుల కుటుంబాలకు రూ.10 లక్షల సాయం
- అమరుల కుటుంబంలో ఒకరికి ప్రభుత్వ ఉద్యోగం
- అంతర్జాతీయ స్థాయిలో అమరుల స్కూలిచిప్పుం నిర్మాణం
- వ్యవసాయం మీద ఆధారపడిన కుటుంబాలకు సాగుయోగ్యమైన భూమి

అమరుల త్యాగఫలమే తెలంగాణ రాష్ట్రం. తెలంగాణ ప్రజల హక్కుల కోసం విలువైన ప్రాణాలనే బలిదానం చేసిన అమరుల త్యాగాలను ఉజ్జ్వలంగా స్కూరించుకోవాలి. బిడ్డలను కోల్పోయిన కుటుంబాల సంక్లేషు బాధ్యతను విధిగా తెలంగాణ ప్రభుత్వమే స్వీకరిస్తుంది.

- అమరుల కుటుంబాలకు పది లక్షల రూపాయల చొప్పున ఆర్థిక సాయం.
- అమరుల కుటుంబంలో అర్థత ఉన్న ఒకరికి ప్రభుత్వ ఉద్యోగం ఇవ్వబడుతుంది.

- అమరుల కుటుంబానికి గృహ వసతి కల్పించబడుతుంది. అమరుల పిల్లలకు చమపు చెప్పించే బాధ్యతను ప్రభుత్వం స్పీకరిస్తుంది.
- వ్యవసాయం మీద అధారపడిన అమరుల కుటుంబానికి సాగుయోగ్యమైన భూమి అందించబడుతుంది.
- ప్రపంచ ప్రేసిథిగాంచిన నిర్మాణాల స్థాయిలో ప్రైదరాబాద్లో అత్యంత ఎత్తయిన అమరుల స్టోరక చిప్పాం నిర్మాణం చేపడుతుంది. అదే ప్రాంతంలో అమరుల స్టోరిషన్ నిర్మించబడుతుంది. అక్కడ నిరంతరం జ్ఞాలించే విధంగా అమరవీరుల త్వాగ జ్యోతి ఏర్పాటు చేయబడుతుంది.
- ఈ కేంద్రంలో తెలంగాణ ఉధ్యమ చరిత్రకు సంబంధించిన సాహిత్యం, ఉధ్యమం ఆడియో, వీడియో రికార్డులు, ఉధ్యమం ఫొటోల ప్రదర్శన ఏర్పాటు చేయబడుతాయి.
- ప్రతీ జిల్లా కేంద్రంలో అమరవీరుల స్టోరిషన్ చిప్పాంగా స్థాపాలు నిర్మించబడతాయి. ప్రతీ ఏడాది రాష్ట్ర అవతరణ దినోత్సవం రోజున అధికార లాంఘనాలతో అమరవీరుల స్థాపాలకు నివాళి అర్పించడం ద్వారా ఉత్సవాలు మొదలవుతాయి.

*****

పైట్టుఖ్యాల్ కులాల స్టోర్మేం

- వచ్చే ఐదేళ్ళలో రూ. 50వేల కోట్లతో ఎస్సీల అభివృద్ధి, సంక్లేషమం.
- వ్యవసాయాధారిత ఎస్సీ కుటుంబాలకు మూడెకరాల భూమి.
- మండల స్థాయిలో అంబేద్కర్ వికాస కేంద్రాల ఏర్పాటు.

58 ఏండ్ర ఆంధ్రప్రదేశ్లో ఎస్సీలకు ఏనాడూ న్యాయం జరగలేదు. కాంగ్రెస్, తెలుగు దేశం పార్టీలు వారిని కేవలం ఓటు బ్యాంకులుగా ఉపయాగించుకున్నాయే తప్ప వారి సమగ్రాభివృద్ధికి చేసిందేమి లేదు. రాజ్యాంగం ప్రకారం ఎస్సీలకు జనాభా ప్రకారం బడ్డలో నిధులు కేటాయించాల్సి ఉన్నప్పటికీ ఈ రెండు పార్టీలు ఆ విషయాన్ని ఉద్దేశ్యపూర్వకంగానే విస్మరించాయి. ఎస్సీలకు కేటాయించిన నిధులను సైతం పక్కదోష పట్టించారు. చివరికి హన్సేన్ సాగర్ పుట్టి పమలకు, జౌటర్ రింగు రోడ్లు నిర్మాణానికి కూడా ఎస్సీలకు కేటాయించిన నిధులు ఉపయాగించి, దానినే ఎస్సీల అభివృద్ధిగా దగ్గరోటు పార్టీలు చూపించాయి. గడిచిన ఐదు సంవత్సరాలలో తెలంగాణ ప్రాంతంలో పెద్దుఖ్యాల్ కులాల కోసం కేటాయించిన దాదాపు 25వేల కోట్ల రూపాయలను పక్కదోష పట్టించారు. వేరే శాఖలకు మళ్ళీంచారు. ఎస్సీల విద్య, ఉద్యోగాలు, ఉపాధి, గురించి పట్టించుకోలేదు. వారి సామాజికాభివృద్ధిని కావాలనే నిర్మించే శారు. అందుపల్లనే రాష్ట్రంలో దళితులు అత్యంత దీన స్థితిలో బతుకులు వెళ్ళడిస్తున్నారు. తెలంగాణ రాష్ట్రంలో దళితుల అభ్యున్నతి కోసం టీఆర్ఎస్ ఎక్స్ప్రెస్ నిధులు కేటాయిస్తుంది. వారి నిజమైన అభివృద్ధి కోసం పాటుపడుతుంది.

- దేశంలోనే మొదటి సారిగా దళితుల కోసం 50 వేల కోట్ల రూపాయలు టీఆర్ఎస్ కేటాయిస్తుంది. అవి వచ్చే ఐదేండ్రాలో వారి సమగ్రాభివృద్ధికి వినియోగిస్తుంది.
- సైపుల్ కాంపోనెంట్ ప్లాన్ అమలుకు సాంఘిక సంక్లేషుశాఖలో ప్రత్యేక విభాగాన్ని ఏర్పాటు చేసి సంవత్సరానికి 10వేల కోట్లకు తక్కువ కాకుండా పెద్దుఖ్యాల్ కులాల సమగ్రాభివృద్ధికి వెచ్చిస్తుంది.
- ఎస్సీలకు కేటాయించిన నిధులను వండకు వందశాతం ఎస్సీ ప్రజల అభివృద్ధి కోసమే ఖర్చు చేస్తుంది.
- ఇప్పటి పరకు సబ్స్ప్లాన్ నిధులను వేర్వేరు శాఖలకు కేటాయిస్తున్నారు. కానీ టీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వం ఎస్సీ సబ్స్ప్లాన్ నిధులను మొత్తం సాంఘిక సంక్లేషు శాఖ ఆధ్వర్యంలోనే వినియోగిస్తుంది. తద్వారా నిధులు పక్కదోష పట్టకుండా పక్కాందీ ఏర్పాట్లు చేస్తుంది.
- భూమిలేని ప్రతీ ఎస్సీ కుటుంబానికి మూడెకరాలు సాగుకు యోగ్యమైన భూ వసతి కల్పించబడుతుంది. సాగుకు కావాల్సిన నీరు, కరంటు, విత్తనాలు, మొదటి ఏడాదికి కావాల్సిన పెట్టుబడి తదితర సదుపాయాలన్నీ ప్రభుత్వం అందిస్తుంది. పంటల భీమా పథకం అమలు చేస్తుంది. కుటుంబాలోని మహిళ పేరు మీద పట్టా ఇస్తుంది.
- ప్రతీ మండల కేంద్రంలో బీఆర్. అంబేద్కర్ పేరతో వికాస కేంద్రాలను స్థాపిస్తుంది. ఈ కేంద్రాలను దళితుల సాధికారికత కోసం అవసరమైన సమాచారాన్ని అందించే విధంగా తీర్చిద్దుతుంది. ఈ వికాస కేంద్రాల్లో కమ్యూనిటీ హోల్, గ్రంథాలయం మొదలైన వాటిని ఏర్పాటు చేస్తుంది.
- ప్రతీ జిల్లాలో స్టడీ సర్కెల్ ఏర్పాటు చేసి ఇంజనీరింగ్, మెడికల్ ఎంటర్స్ పరీక్షలకు, ఇతర పోలీ పరీక్షలకు కావాల్సిన సైపుల్ కోచింగ్సు ప్రభుత్వం ఉచితంగా అందిస్తుంది.
- పెద్దుఖ్యాల్ కులాల సహకార ఆర్డిక సంస్థను పట్టిప్ప పరచడం జరుగుతుంది.
- ఎస్సీ పారిశ్రామిక వేత్తలను ప్రోత్సాహించబడానికి కోటీరూపాయల వరకు ఆర్థిక సహకారం అందించేలా పారిశ్రామిక విధానం అమలు చేస్తుంది.

- కులాంతర వివాహాలు చేసుకున్న దంపతులకు ఒక లక్ష రూపాయల ఆర్థిక సహకారం అందిస్తా, ఆ జంటలో ఒకరికి ఉద్యోగపకాశం ఇస్తుంది.
- విదేశాల్లో విద్యుతు అభ్యసించేగేరే ఎస్టీలకు ఆదాయంతో నిమిత్తం లేకుండా అర్థతను బట్టి రూ. 25 లక్షల వరకు ఆర్థిక ప్రోత్సాహం అందిస్తుంది. షెడ్యూల్ కులాలమై జరిగే దాడులను విచారించడానికి జిల్లాకు ఒక ఫాస్ట్‌ట్రాక్ కోర్టు ఏర్పాటు చేస్తుంది. బాధితుల మీద ఒత్తిడి లేకుండా నిప్పాక్షికంగా విచారణ జరగడం కోసం బాధితులు కోరిన చోటే కోర్టు విచారణ జరుపుతుంది.
- ప్రివెన్స్ ఆఫ్ అట్రాసిటీస్ (పిటివె) చట్టం పక్షుందిగా అమలు చేయబడుతుంది.
- అంబేర్డ్, బాబు జ్గీవన్ రామ్, మహాత్మ జ్యోతిరావ్ పూలే, భాగ్యరెడ్డి వర్కు జయంతి ఉత్సవాలను ప్రభుత్వం నిర్వహిస్తుంది.
- దళిత క్రైస్తవుల సమస్యల పరిష్కారానికి కృషి చేస్తుంది.

*****

షెడ్యూల్ తెగల సంకేతమం

- ఎస్టీలకు 12 శాతం రిజర్వేషన్లు.
  - గ్రామ పంచాయితీలుగా తండ్రాలు, గూడెంలు.
- తెలంగాణలోని విజెస్టీ ప్రాంతంలోనూ, మైదాన ప్రాంతంలోనూ షెడ్యూల్ తెగల ప్రజలు జీవిస్తున్నారు. సమైక్య ఆంధ్రప్రదేశ్ లో వీరి జనాభా శ్రేష్ఠతం కాగా, తెలంగాణ రాష్ట్రంలో 12 శాతం. సమైక్య రాష్ట్రంలో మొత్తం తెలంగాణ ప్రాంతమే పూర్తిగా నిర్మక్యానికి గురైంది. ఈ పరిస్థితుల్లో షెడ్యూల్ తెగల ప్రజల జీవితం మరింత అధ్యాన్యమైనది. ఆదిలాబాద్ అడవిడ్చలు అంటువ్యాధులు, విషజ్వరాలతో పిట్టల్లా రాలిపోతూంటే లంబాడీ తల్లులు బిడ్డలను అమ్ముకోవాల్సిన దనయానస్థితికి నెట్లివేయబడ్డారు. పోలవరం ప్రాజెక్టు నిర్మాణంతో వందలాది గ్రామాలు ముంపుకు గురై లక్షలాది మంది ఆదివాసీలు నిరాక్రములపుతున్నారు. ఈ దుస్థితి నుంచి ఎస్టీలను తప్పించి స్వేచ్ఛగా తమనుతాము పరిపాలించుకునే విధంగా తమ సంస్కరితి, సంప్రదాయాలు పరిరక్షించుకునే విధంగా టీఆర్ఎస్ బాధ్యత వహిస్తుంది.
- తెలంగాణ రాష్ట్రంలో షెడ్యూల్ తెగలకు 12 శాతం రిజర్వేషన్ కల్పించబడుతుంది.
  - షెడ్యూల్ తెగల జనాభా ఆధారంగా నిధులు కేటాయించి ట్రైబ్ల్ సబ్సిస్ అమలు చేయడానికి ప్రత్యేక విభాగాన్ని ఏర్పాటు చేసి గతంలో ఎస్వదూ లేని విధంగా షెడ్యూల్ తెగల అభివృద్ధికి టీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంటుంది.
  - గిరిజన తండ్రాలను, గూడెంలను గ్రామ పంచాయితీలుగా ఏర్పాటు చేస్తుంది.
  - 1/70 చట్టం చిత్రపుద్దితో అమలు చేస్తుంది.
  - భూమిలేని ఎస్టీలకు మూడెకరాలు సాగుకు యొగ్గమైన భూపసతి కల్పిస్తుంది.
  - ప్రతీ జిల్లాలో స్టడీ సర్కీల్ డ్యూరా ఎంట్లన్న పరీక్షలకు, ఇతర పోటీ పరీక్షలకు కావాల్సిన సైషల్ కోచింగ్‌ను ఉచితంగా అందిస్తుంది.
  - కోయ, గోండ భాషల లిపికి ప్రాచుర్యం కల్పించబడుతుంది. పార్కుపుస్కాల ముద్రణకు చర్యలు తీసుకుంటుంది.
  - మేడారం సమ్మక్క సారలమ్మ ప్రాంగణం, ఆదిలాబాద్ జిల్లాలోని బాబెరుయిలోని కొమురం భీమ్ స్కూల్ కెండ్రాన్ని అభివృద్ధి చేస్తుంది.
  - మైదాన ప్రాంత గిరిజనుల కోసం ఐటిడివి తరఫోలో ప్రత్యేక పథకాలను రూపొందిస్తుంది.
  - జిల్లాలో గిరిజన / ఆదివాసీ భవన్ నిర్మిస్తుంది.
  - షైదరాబాద్ బంజారాపీల్లో బంజారా భవన్ మరియు ఆదివాసీ భవన్ నిర్మిస్తుంది.
  - కులాంతర వివాహాలు చేసుకున్న దంపతులకు ఒక లక్ష రూపాయల ఆర్థిక సహకారం అందిస్తా, ఆ జంటలో ఒకరికి ఉద్యోగపకాశం కల్పిస్తుంది.
  - విదేశాల్లో విద్యుతు అభ్యసించాలనుకేనే ఎస్టీలకు ఆదాయంతో నిమిత్తం లేకుండా రూ. 25 లక్షల వరకు ఆర్థిక సదుపాయం కల్పిస్తుంది.
  - తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ట్రైబ్ల్ యూనివరిటీ స్థాపిస్తుంది.
  - వాల్ట్‌కి బోయలను సీమాంధ్రలో ఎస్టీలుగా గుర్తిస్తున్నారు. కానీ తెలంగాణలో బోయులుగా గుర్తించారు. తెలంగాణలో వారిని ఎస్టీలుగా కేంద్ర ప్రభుత్వం గుర్తించేలా టీఆర్ఎస్ కృషి చేస్తుంది.

*****

వెనుకబడిన కులాల సంక్లేషం

- చట్టపథల్లో బీసిలకు 33 శాతం రిజర్వేషన్ కోసం కృషి.
- రూ. 25 వేల కోట్లలో బీసిల సమగ్రాభివృద్ధి.
- బీ.సి. కార్బోరేషన్కు ఏటా వెయ్యోకోట్లు.
- హైదరాబాద్లో కల్లు డిపోలపై నిషేధం ఎత్తివేత.
- తెలంగాణలో ప్రత్యేక టెక్ టైల్ జోన్.
- కులవృత్తులపై ఆధారపడ్డ వృష్టిలకు గౌరవంగా ఆర్థిక సహాయం.

తెలంగాణ జాభాలో అధిక శాతం వెనుకబడిన వర్గాల వారే. గత ప్రభుత్వాల విధానాల వల్ల అట్టడుగున ఉన్న బీసి కులాలు మరింత సంక్లోభంలోకి నెట్లీవేయబడ్డాయి. పెరుగుతున్న సాంకేతిక నైపుణ్యం, యాంత్రికీకరణ కారణంగా కొన్ని కులవృత్తులు పునరుద్ధరణకు వీలు లేకుండా అంతరించిపోయాయి. తెలంగాణ సమాజానికున్న ప్రత్యేకతలను పట్టించుకోకుండా చేసిన పాలనా విధానాల వల్ల మరికొన్ని కులవృత్తులు కొట్టుమిట్టాడుతున్నాయి. తెలంగాణ గ్రామీణ వ్యవస్థలో మార్పును తేవడం ద్వారా అవకాశమున్న కులవృత్తులను ఆధునీకరించడం, ప్రభుత్వం నుంచి అండడండలను అందించడం ద్వారా వారి పరిస్థితిని మెరుగుపరచవచ్చు. బీసిలను సామాజికంగా, ఆర్థికంగా మెరుగుపరచి పరిపాలనలో భాగం చేయడం ద్వారా సంపూర్ణ అభివృద్ధి దిశగా అడుగులు వేయాలన్నదే భీతిర్వాస ప్రార్థించాలి.

- వచ్చే ఐచ్చుల్లో 25వేల కోట్ల రూపాయలను బీసిల సమగ్రాభివృద్ధికి వెచ్చిస్తుంది.
- కుల వృత్తి జీవనాధారంగా ఉండి వృధులైన వారికి (60సం. నిండిన వారికి) వారి వృత్తిని గౌరవిస్తా వారు సమాజానికి చేసిన సేవకు గుర్తింపుగా ఆర్థిక సహాయం.
- చట్టపథల్లో బీసిలకు 33 శాతం రిజర్వేషన్ కోసం ప్రార్థిషరంగా కృషి చేస్తుంది.
- గతంలో ఎన్నచూ లేని విధంగా బీసి పైనాన్న కార్బోరేషన్కు ఏటా వెయ్యోకోట్ల రూపాయలను కేటాయిస్తుంది.
- తెలంగాణలో బీ.సి. కమీషన్ను ఏర్పాటు చేస్తారు.
- మండల స్థాయిలో ఆర్థికాన్న కాంప్లక్స్ నిర్మాణం సఫలరం చేపడుతుంది. ప్రతి జిల్లాలో ప్స్టీ సరిల్ ఏర్పాటు చేసి ఇంజనీరింగ్, మెడికల్ ఎంట్రీన్ పరీక్షలు, ఇతర పోటీ పరీక్షలకు కావాల్చిన స్పెషల్ కోచింగ్సు ప్రభుత్వం ఉచితంగా అందిస్తుంది.
- చేసేత కార్బూకుల స్థితిగతులను అధ్యయనం చేయడానికి సర్వే చేపట్లబడుతుంది. వారిని కాపాడడానికి ఉన్న అన్ని అవకాశాలను వినియోగించుకుంటింది. తగు సలహాలు, సూహనల కోసం నిపుణుల కమిటీ ఏర్పరచి, వారందించే నివేదిక ఆధారంగా చేసేత విధానాలను రూపొందిస్తుంది.
- చేసేత కార్బూకుల కోసం భద్రతానిధి ఏర్పాటు చేస్తుంది.
- పోచంపల్లి, గద్వాల వంటి పేరొందిన నేత వప్రాల ఉత్పత్తిని ప్రోత్సహిస్తుంది.
- పెద్ద ఎత్తున టెక్నాలజీల పరిశ్రమను విస్తరింపజేసి.. తద్వారా పవర్ లూమ్స్లో పని చేసే కార్బూకులకు తగినంత పని, మెర్గైన వేతనం దారికేలా చేస్తుంది.
- పరంగర్, సిరిసిల్లల్లో టెక్నాలజీ జోన్ ఏర్పాటుకు కృషి చేస్తుంది.
- పవర్ లూమ్ పరిశ్రమలను విధ్యుత్ ఆధారిత కట్టర పరిశ్రమగా గుర్తించి, కట్టర పరిశ్రమలకిచ్చే రాయితీలు కల్పిస్తుంది.
- పవర్ లూమ్ కార్బూకుల వ్యక్తిగత రుణాలు మాట్లాడి చేస్తుంది.
- తెలంగాణాలో కో-ఆప్టెక్స్ తరఫోలో ప్రభుత్వరంగ సంస్థను ఏర్పాటు చేసి, సిరిసిల్ల తదితర పవర్ లూమ్లో ఉత్పత్తి అయిన వప్రాలు కొనుగోలు చేసే విధంగా మార్కెటీంగ్ వ్యవస్థలను ఏర్పాటు చేసేందుకు కృషి చేస్తుంది.
- చేసేత, జూళి శాఖలు వేరు చేసి విడివిడిగా నిధులు కేటాయిస్తుంది.
- చిన్న, మధ్య తరఫో పవర్ లూమ్ పరిశ్రమలకు నాణ్యమైన నిరంతరాయ కరెంటు సరఫరా, తగిన ముదిసరుకు అందేవిధంగా జాగ్రత్తలు తీసుకుంటుంది. మార్కెట్కు అనుగుణమైన ఉత్పత్తులు చేసే విధంగా అవగాహన పెంచడం, సాంకేతిక నైపుణ్యాన్ని అందించడం, మార్కెట్ సౌకర్యాలను పెంచడం, డళారీల పాత్రను నిరోధించడం లాంటి చర్చలపై ప్రత్యేక ట్రెడ్ చూపుతుంది.
- గీత కార్బూకులకు ప్రమాదభీమా పథకం కింద రెండు లక్షల రూపాయల పవరు ఆర్థిక సహాయం అందిస్తుంది.
- హైదరాబాద్ పరిధిలోని కల్లు డిపోలను గత ప్రభుత్వాలు నిర్ధారించాల్సు రాధ్య చేశాయి. వాటిని పునరుద్ధరిస్తుంది.
- సీరాకు సాప్త ట్రైంకుగా ప్రాచుర్యం కల్పించి, మార్కెటీంగ్ ప్రోత్సహిస్తాంచడం లాంటి ప్రత్యేక మూల్చించాలను అన్నిషిష్టంది.
- గొత్తులు, మేకలు, పాడి పశువులకు వైద్యం చేయడానికి, వ్యాక్సిన్లు, మందులు అందించడానికి సంచార వైద్యశాలలను ఏర్పాటు చేస్తుంది.

- **గ్రామాల్లో చెఱువులను అభివృద్ధి చేయడం, మత్స్యకారులకు చెరువుల్లో చేపలు పట్టే హక్కు కల్పించడం, సబ్జిషన్ సీడ్, ఫీడ్ అందించడం మార్కెటీంగ్ అవకాశాలు మెరుగుపరచడంలో ప్రత్యేక క్రింద చూపుతుంది.**
- **చేపల ఎగుమతి, నిల్వలకోసం ఐస్ ఫ్యూక్టర్ విర్మాటు చేసుకునే మత్స్యకారుల సంఘాలకు ఆర్థిక సహకారం అందిస్తుంది.**
- **అన్ని గ్రామాల్లో దోఖిఫూట్లు నిర్మాణాన్ని చేపడుతుంది.**
- **మంగలిపాటిల (సెలున్)కు కావల్సిన పరికరాల కొనుగోల్లో సబ్జిషన్ ఇస్తుంది.**
- **బాజాభజంతీల బృందాలు, బ్యాండ్మేళం వారికి వాయిద్యాల కొనుగోళ్లో సబ్జిషన్ ఇస్తుంది.**
- **బీసీలలో అత్యంత వెనుకబడిన కులాలను (ఎం.బి.సి.) గుర్తించి వారి అభివృద్ధికి ప్రత్యేక చర్యలు తీసుకుంటుంది.**
- **సంచార జాతుల స్థితి కడుదయనీయంగా ఉంది. వారిస్థితిగతులను అధ్యయనం చేసి వారి జీవన స్థితిగతులను మెరుగుపరచడానికి తగు ఆర్థిక సహకారం అందిస్తుంది.**
- **బీసీలలోని ప్రతీకులం సమస్యని ప్రత్యేకంగా పరిగణించి, పరిరక్షించేందుకు తగిన కృషి చేస్తుంది. ఫెడరేషన్లు లేని కులాలకు ఫెడరేషన్లను విర్మాటు చేస్తుంది.**

*****

ఎక్కు సల్వీస్ మెన్ సంక్లేషం

ఎక్కు సల్వీస్ మెన్ సంక్లేషానికి అవసరమైన చర్యలు టీఆర్ఎస్ చేపడుతుంది. ప్రస్తుతమున్న సాకర్మాలను కొనసాగిస్తూనే మరిన్ని సాకర్మాలను కల్పిస్తుంది.

మహిళా, శ్రీమ సంక్లేషం

- చట్ట సభల్లో మహిళలకు 33.3 శాతం రిజర్వేషన్లు.
- మహిళా బ్యాంకుల విర్మాటు.
- జిల్లా కేంద్రాలలో మహిళా పారిశ్రామిక వాడలు.
- మహిళల కోసమే మహిళా పోలీస్ పేపర్ల విర్మాటు.
- మహిళా సంక్లేషు బోర్డు విర్మాటు.

వెనుకబడిన ప్రాంతాల్లో మహిళలు మరిన్ని కష్టానిపోలకు గురి కావాల్సి వస్తుంది. వివిధ కారణాల వల్ల భర్తలు అత్యహాత్యలు చేసుకున్నప్పుడు కుటుంబాలను ప్రోత్సహించాలిన భారం మహిళలపై పడుతుంది. తక్కువ ఆదాయం గల కుటుంబాలలో మహిళలు రెక్కలు ముక్కలు చేసుకుంటే తప్ప పూట గడవడు. విద్యాసదుపాయాలు కూడా తగిన స్థాయిలో లేకపోవడం వల్ల బాలికలు మధ్యలోనే చదువును ఆపేస్తున్నారు. బాల్య వివాహాలు నేచికి ఇంకా సమస్యగానే ఉన్నాయి. మహిళలపై జరుగుతున్న దాడులు వారి భీదతను ప్రశ్నార్థకం చేస్తున్నాయి. జాతి నిర్మాణంలో అన్నిరంగాల్లో మహిళా శక్తిని ఉపయోగించుకోకుండా ఏ దేశమూ బాగుపడడు. తెలంగాణాలో మహిళల వికాసం కోసం, వారికి అన్నిరకాల అవకాశాలు కల్పించి ప్రగతి బాటులో నడిపించడం కోసం టీఆర్ఎస్ చిత్రపుద్దితో పని చేస్తుంది.

- చట్టసభల్లో మహిళలకు 33.3 శాతం రిజర్వేషన్ సమర్థిస్తూ టీఆర్ఎస్ కేంద్రంపై ఒత్తిడి తెస్తుంది.
- మహిళాబ్యాంకుల విర్మాటుకు ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంటుంది.
- తెలంగాణాలో మహిళా విశ్వవిద్యాలయాన్ని స్థాపిస్తుంది.
- మహిళా సంక్లేషబోర్డు విర్మాటు చేస్తుంది.
- తెలంగాణ మహిళ కమీషన్ విర్మాటు చేస్తుంది.
- జిల్లా కేంద్రాల్లో మహిళా పారిశ్రామిక కేంద్రాలు నెలకొల్పుతుంది.
- ప్రతి జిల్లాలో డ్యూక్రొ బాలికలను విర్మాటు చేసి, మహిళాస్వయం సహాయక సంఘాల ఉత్సవులకు కావాలసిన మార్కెటీంగ్సు ప్రోత్సహిస్తుంది.
- మహిళా ఆర్థిక సంస్థ ద్వారా స్వయం ఉపాధి సంస్థలకు మహిళ పారిశ్రామిక వేత్తలకు, మహిళ వ్యాపారులకు ఆర్థిక సహాయం అందిస్తుంది.
- వ్యాపారమాలను, మహిళ / బాలిక సంరక్షణ కేంద్రాలను/ అనాధ బాలిక సదనాలను నిర్వహించే ప్రభుత్వేతర సంస్థలకు 5 లక్షల రూపాయల వరకు ఆర్థిక సహకారం అందిస్తుంది.
- మార్చి లిఫ్ మహిళ దినోత్సవం సందర్భంగా వివిధ రంగాల్లో నిష్టాత్మలైన వారికి ‘రుద్రమదేవి’, సమృద్ధి సారలమ్మ, చాకలి ఇలమ్మ వంటి చరిత్ర ప్రసిద్ధి చెందిన మహిళల పేరున పురస్కార ప్రదానం, ఒక్కక్రమికి లక్ష రూపాయల నగదు ప్రోత్సాహం అందిస్తుంది.

- నిరుపేద గర్భిణి ట్రైలకు ప్రసవానికి ముందు 3 నెలలు, తరువాత 3 నెలల పాటు ఆర్థిక సహకారం ఇస్తుంది.
- మండల స్థాయిలోని అరోగ్య కేంద్రంలో ఉచిత ప్రసూతి సొకర్యం, ప్రోత్సహకాలు, మందుల పంపిణి చేస్తుంది.
- పేద కుటుంబంలో ఆడపిల్ల పుట్టిన నెలలోపే 10వేల రూపాయలు డిపాజిట్ చేసి 18 ఏళ్ల వచ్చే నాటికి ఒక లక్ష రూపాయలు అమ్మాయికి అందేలా చర్యలు తీసుకుంటుంది.
- మహిళ భద్రత చట్టాలు అత్యంత కలినంగా అమలు చేస్తుంది.. అత్యాచారాల నిరోధానికి ప్రత్యేక పోలీస్ ఫోర్స్‌తో పాటు ఫాస్ట్ ట్రైక్ కోర్టులు ఏర్పాటు చేసి బాధితులకు ఉచిత న్యాయ సహాయం, వైద్య సహాయం అందిస్తుంది.
- గృహ పొంస నిరోధక చట్టం పచ్చిష్టంగా అమలు చేస్తుంది.
- కేవలం మహిళల సమస్యల పరిప్రాశం కోసం మహిళా పోలీసులతో నిర్వహించబడే మహిళా పోలీస్ స్టేషన్‌ను జిల్లా కేంద్రంలో ఏర్పాటు చేస్తుంది.
- నియోజకవర్గ స్థాయిలో ఫ్యామిలీ కౌన్సిలింగ్ సెంటర్లు ఏర్పాటు చేయబడుతాయి.

*****

మైనార్టీల సంక్లేషమం

- తెలంగాణలో మైనార్టీలకు 12 శాతం రిజర్వేషన్లు.
- వక్ష్య బోర్డులకు జ్యాడీషియల్ అధికారాలు.
- ఉండో అధికార భాషగా ఉర్రూ.

తెలంగాణ విర్భవ మతాల సంస్కరులకు కేంద్రం. ఇక్కడి ప్రజలు తమ విశ్వాసాలను కాపాడుకుంటూనే ఇతర మతస్థుల పట్ల సోదర భావాన్ని కలిగి ఉంటారు. ఈ సంస్కారాన్ని, సామాజిక ధర్మాన్ని చారిత్రక వారసత్వంగా పొందారు. తెలంగాణ సహాజీవనం సంస్కరించిని గంగాజమున తెహజీబీగా మహాత్మ గాంధీ ప్రస్తుతించారు.

రాజ్యంగం నిర్దేశించిన లూకిక విలువలను గారవిస్తూ అన్ని మతాల ప్రజలకు సమాన గారపం కల్పిస్తూ, సామాజిక సహాజీవనానికి తోడ్పడే విధంగా పాలన చేపడుతుంది. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వమైనా తెలుగుదేశం ప్రభుత్వమైనా మైనార్టీల సంక్లేషమం కొరకు బడ్జెట్‌లో కనీసం ఒక్క శాతం కూడా నిధులు కేటాయించిన చరిత్ర ఏనాడూ లేదు. అందుకే వెయ్యికోట్ల రూపాయలు మైనార్టీల సంక్లేషమం కొరకు తీఅర్ఎస్ కేటాయిస్తుంది.

- సచార్ కమిటీ సూచనల అమలుకు అంకిత భావంతో తీఅర్ఎస్ కృషి చేస్తుంది.
- మైనార్టీలకు 12 శాతం రిజర్వేషన్ కల్పించడానికి కృషి చేస్తుంది.
- ఉర్రూకు ఉండవ అధికార భాష హోదా కల్పిస్తుంది.
- ఉర్రూ అకాడమీ ఏర్పాటు చేస్తుంది.
- వక్ష్య బోర్డు అస్తులు పరిరక్షిస్తుంది.
- అస్వక్రాంతమైన వక్ష్యభూములు తిరిగి స్వాధీనం చేసుకుంటుంది. వక్ష్య బోర్డులకు జ్యాడీషియల్ అధికారాలు కల్పిస్తుంది.
- ముస్లింలు, క్రిస్తియన్లు, సిక్కులు, జ్యోతిషులు తదితర మైనార్టీ వర్గాల వారికి కావలసిన ప్రత్యేక శ్రుతాన వాటికలు నిర్మిస్తుంది.

*****

వికలాంగుల సంక్లేషమం

- వికలాంగులకు నెలకు రూ. 1500 పెస్సు.
- 3 శాతం రిజర్వేషన్.
- ఉచితంగా ఉపకరణాల పంపిణీ.

శారీరక వైకల్యంతో బాధపడేవారికి చేయాత నిచ్చి వారి జీవన భద్రత, సమగ్ర వికాసానికి అవకాశాలు కల్పించడం కనీస సామాజిక ధర్మం. వికాలాంగుల సంక్లేషమాన్ని ఏదో కంటే తుడువు చర్యల్లా కాకుండా, వారు జీవితంలో నిలదొక్కుకొనే విధంగా నిజమైన సహకారాన్ని అందించాలి.

- వికలాంగులకు నెలకు రూ. 1500/- చొప్పున జీవనభ్యతి కల్పిస్తుంది.
- శారీరక వైకల్యాన్ని బట్టి అవసరమైన సహాయక ఉపకరణాలను ఉచితంగా అందిస్తుంది.
- ప్రతి జిల్లాలో స్టడీ సర్క్యూల్ ఏర్పాటు చేసి ఇంజనీరింగ్ మెడికల్ ఎంట్రీ పరీక్షలకు, ఇతర పోలీటీ పరీక్షలకు కావాల్సిన స్పెషల్ కోచింగ్‌ను ప్రభుత్వం ఉచితంగా అందిస్తుంది.

- వికలాంగులకు ప్రభుత్వానుపత్రుల్లో ఉచిత వైద్యం కల్పిస్తుంది. కృతియ అవయవాలను, వినికిడి పరికరాలు ఉచితంగా అందజేస్తుంది.
- వికాలాంగుల ఆర్థిక సహకార సంస్థ ద్వారా మెరుగైన ఆర్థిక సహకారం అందిస్తుంది.
- విద్య, ఉద్యోగ, ఉపాధి అవకాశాల్లో 3 శాతం రిజర్వేషన్ కల్పిస్తుంది.
- వికలాంగులైన క్రీడాకారులను, కళాకారులను గుర్తించి తగు ఆర్థిక సహకారాన్ని అందిస్తూ ప్రోత్సహిస్తుంది.
- అంగైకైకల్యం లేని వారు వికలాంగులను పెల్చి చేసుకుంటే, ఆ జంటకు ఒక లక్ష రూపాయల ఆర్థిక సహకారం అందిస్తూ, జంటలో ఒకరికి ఉద్యోగావకాశం కల్పిస్తుంది.

*****

ఉద్యోగుల సంక్లేఖనం

- ప్రభుత్వ ఉద్యోగులందరికి తెలంగాణ సైంట్ల ఇంక్రిమెంటు.
- కేంద్ర ప్రభుత్వ స్నేహితో సమానంగా వేతనాలు, పెన్సన్లు.
- తెలంగాణలో ఉద్యోగులతో స్నేహాలీల ప్రభుత్వం.
- మూడేండ్ల వరకు బదిలీ లేని విధానం.
- ఆంధ్రప్రభుత్వానికి ఆంధ్ర ఉద్యోగుల బదలాయింపు.
- కాంట్రాక్ట్ ఉద్యోగుల క్రమబద్ధికరణ.

తెలంగాణ ఉద్యోగులో ఉద్యోగులు స్వార్థిదాయకమైన పాత్రము నిర్వహించారు. 1969 పోరాటంలో, మరిదశ తెలంగాణ పోరాటంలోనూ ఉద్యోగులు అగ్రభాగమ నిలిచారు. ఉద్యోగ నియామకాల్లో తెలంగాణకు జరిగిన అన్యాయం ఇప్పటికైనా అంతం కావాలని తెలంగాణ రాష్ట్రం కోసం పోరాటం జరిగింది. విభజన ప్రక్రియలో తెలంగాణలో అక్రమంగా నియమింపబడిన ఆంధ్ర ఉద్యోగులు ఆంధ్ర ప్రభుత్వానికి బదలాయించేందుకు టీఆర్ఎస్ డిమాండ్ చేస్తున్నది. వారికి ఎటువంటి ఆశ్చర్యము ఉండకూడదనిది టీఆర్ఎస్ విధానం. పోరాటంలో పాల్గొన్న తెలంగాణ ఉద్యోగులను అభినందిస్తూ, వారి సంక్లేఖనం కోసం ప్రత్యేక చర్యలను టీఆర్ఎస్ చేపడుతుంది.

- తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన శుభసందర్భంగా ప్రభుత్వ ఉద్యోగులందరికి ప్రత్యేకంగా “తెలంగాణ ఇంక్రిమెంట్” ఇస్తుంది.
- తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు కేంద్ర ప్రభుత్వ స్నేలుతో సమానంగా వేతనాలు మరియు పెన్సన్లు అందిస్తుంది.
- తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగులతో స్నేహపూర్వకంగా ఉంటుంది. దానిపల్ల ఉద్యోగులు కూడా ప్రజలతో స్నేహపూర్వకంగా వ్యవహరించే అవకాశం ఉంటుంది.
- ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు 3 ఏండ్ల వరకు బదిలీ ఉండకుండా చర్యలు తీసుకోబడుతాయి.
- స్థానికులైన తెలంగాణ కాంట్రాక్ట్ ఉద్యోగులను రూల్ ఆఫ్ రిజర్వేషన్ (రోస్టర్ సిస్టమ్) పాటిస్తూ క్రమబద్ధికరిస్తుంది.
- తెలంగాణ పభీక్రమ సర్వీస్ కమీషన్ సత్యరమే ఏర్పాటు చేస్తుంది.
- జీవో నెం. 36 ప్రకారం 24వేల మంది ఉద్యోగులు, జీవో నెం. 610 ద్వారా 58, 972 మంది ఉద్యోగులు, మొత్తం 83వేల మంది ఉద్యోగులు అక్రమంగా తెలంగాణలో నియామకమయినట్లు ప్రభుత్వమే లెక్క చెప్పింది. వారిని ఆంధ్ర ప్రభుత్వ సేవల కోసం బిదిలీ చేయడం కోసం టీఆర్ఎస్ పోరాటుతుంది. అందులో రిటైర్మెంట్ ఉద్యోగుల పెన్సన్లు కూడా ఆంధ్ర ప్రభుత్వమే భరించేలా టీఆర్ఎస్ చర్యలు తీసుకుంటుంది.
- ఉద్యోగ సంఘాల భాగస్వామ్యంతో తెలంగాణ నవనిర్మాణాన్ని చేపడతాం.

*****

కార్బూక్ సంక్లేఖనం

- ఆర్టీసి కార్బూకుల జీతభత్యాల పెంపు.
- అసంఘటిత రంగ కార్బూకుల సమస్యల పరిష్కారం.
- ఇతర రాష్ట్రాలలోని తెలంగాణ కార్బూకుల సమస్యల పరిష్కారం కోసం ప్రత్యేక సెల్.

తెలంగాణ నిర్మాణంలో కార్బూకుల చెమట, రక్కం ఉన్నాయి. కార్బూకుల భాగస్వామ్యం లేకుండా తెలంగాణ పునర్నిర్మాణం జరగదు. అలాంటి కార్బూకుల సంక్లేఖనానికి టీఆర్ఎస్ అంకితభావంతో కృషి చేస్తుంది. వారి కుటుంబాల జీవన ప్రమాణాలు పెంచడానికి, విద్య, వైద్య, భీమా అందించడానికి చర్యలు తీసుకుంటుంది.

- ఆర్టీసి కార్బూకుల జీతభత్యాలను పెంచడానికి చర్యలు చేపడుతుంది. సకల జనుల సమై కాలానికి వేతనం చెల్లిస్తుంది. ఆర్టీసి ద్వారా కొత్త బస్సుల కోసం బడ్జెట్లో కేటాయింపులు చేస్తుంది.
- అటోరిక్షాలపై రెండులక్షల కుటుంబాలు ఆధారపడి జీవిస్తున్నాయి. అటోరిక్షాలను పన్ను చెల్లింపు నుండి మినహాయించడం జరుగుతుంది. ప్రమాద, ఆరోగ్య, భీమా సౌకర్యం కల్పించి వారికి ఆయా సెంటర్లలో అనువైన పార్కింగ్ స్థలాలు ఏర్పాటు చేస్తుంది.
- వచ్చే 5 ఏండ్లలో రాష్ట్రంలోని రవాణా, వ్యాపార, నిర్మాణం, ఇంకా వివిధ ఆర్థిక రంగాల్లో పదిలక్షల మందికి కార్బూకు ఉపాధి అవకాశాలు కల్పించి నిరుద్యోగ సమస్యలు పరిష్కరించే ప్రయత్నం చేస్తుంది.
- జిల్లా కేంద్రాల్లో ఇవెనిసెల ఆసుపత్రుల ఏర్పాటుకు కృషి చేస్తుంది.
- భవన నిర్మాణ రంగంపై ఆధారపడి సుమారు 4 లక్షల కుటుంబాలు జీవిస్తున్నాయి. వారి పరిస్థితులను ధృష్టిలో ఉంచుకుని వారికి రక్షణ ఉండేలా చర్యలు చేపడుతుంది. ప్రమాద భీమా సౌకర్యం కల్పిస్తుంది.
- దేశంలోని పోలాపూర్, భీషండి, సూరత్, ముంబై వంటి నగరాల్లోని కార్బూకులు, ఉద్యోగులుగా పని చేస్తున్న తెలంగాణ వారు అక్కడి ఆర్థిక అభివృధ్ఘకి ఎంతగానో తోడ్చుడుతున్నారు. అయితే వారి చుట్టూ ఎన్నో సమస్యలు ముసురుకొని ఉన్నాయి, వాటి సత్వర పరిష్కారానికి కృషి చేస్తుంది. వీరి కోసం ప్రభుత్వంలో ప్రత్యేక విభాగం ఏర్పాటు చేయబడుతుంది.

*****

జర్నలిస్టుల సంక్లేఖం

- జర్నలిస్టులకు ఇంటి స్థలాలు, ఇండ్పులు.
- జర్నలిస్టులందరికి అక్రిడియేషన్, హెల్ప్ కార్డులు.
- ప్రైవ్యారాబాద్లో అన్ని హంగులతో జర్నలిస్టు భవన్.

తెలంగాణ ఉద్యమంలో జర్నలిస్టులు కీలకపాత్ర పోషించారు. తెలంగాణకు జరుగుతున్న అన్యాయాన్ని అడుగుగునా వసిగట్టి ప్రపంచానికి చాటి చెప్పారు. మేధా కార్బూకులైన జర్నలిస్టుల జీవన ప్రమాణాలు మెరుగుపడాల్సిన అవసరం ఉంది. వారి సంక్లేఖనానికి తగిన చర్యలు చేపడుతుంది.

- ప్రింట్, ఎలక్ట్రానిక్, డెస్ట్, అనే తేడా లేకుండా మీడియాలో పనిచేసే ప్రతి జర్నలిస్టుకు ప్రభుత్వం అక్రిడియేషన్ కార్డులు బీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వం ఇస్తుంది.
- తెలంగాణలో మీడియా వ్యక్తి ప్రమాణాలు పెంచడానికి, భాషా ప్రమాణాలు రూపొందించడానికి అకాడమీల ద్వారా కృషి చేస్తుంది.
- ప్రతీ జర్నలిస్టుకు వారి తల్లిదండ్రులు, భార్యాపిల్లలకు వర్తించేలా ప్రభుత్వం హెల్ప్ కార్డు అందిస్తుంది. ప్రతీ జర్నలిస్టుకు ఇంటి స్థలాలు కేటాయిస్తుంది. ఇంట్లు నిర్మించి ఉన్నాయి.
- పది కోట్ల రూపాయలతో జర్నలిస్టు సంక్లేఖన నిధిని ఏర్పాటు చేస్తుంది.
- లైటరీ, కాస్టరెన్స్ హాలు, వసతి లాంటి సకల సౌకర్యాలతో ప్రైవ్యారాబాద్లో తెలంగాణ ‘జర్నలిస్ట్ భవన్’ నిర్మింప చేస్తుంది.

*****

న్యాయవాదుల సంక్లేఖం

- తక్కణం తెలంగాణకు ప్రైకోర్ట్ ఏర్పాటేలా చర్యలు.
- వండకోట్లతో న్యాయవాదుల సంక్లేఖన నిధి

తెలంగాణ ఉద్యమంలో న్యాయవాదులది కీలక పాత్ర. దేశ చరిత్రలో స్వాతంత్య ఉద్యమం తర్వాత న్యాయవాదులు సమరశీలంగా పాల్గొన్నది తెలంగాణ ఉద్యమంలోనే. ఉద్యమకారులు, విద్యార్థులకు రక్షణ కవచంగా నిలబడి ఉద్యమాన్ని కాపాడుతున్నారు. తెలంగాణ రాష్ట్రంలో న్యాయవాదుల సంక్లేఖనానికి, గౌరవానికి, సమస్యల పరిష్కారానికి బీఆర్ఎస్ కట్టబడి ఉంది.

- తక్కణమే తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రైకోర్ట్ ఏర్పాటుకు చర్యలు తీసుకుంటుంది.
- వండకోట్ల రూపాయలతో న్యాయవాదుల సంక్లేఖన నిధి ఏర్పాటు చేస్తుంది.

*****

సింగరేణి కాల్కుల సంక్లేషం

- కాల్కులకు తెలంగాణ స్టేట్ ఇంక్రిమెంటు.
- డిపెండెంట్ ఉద్యోగాల విధానం అమలు.
- సింగరేణి ప్రాంతాల్లో మెరుగైన వైద్యశాలలు.
- తెలంగాణలో మైనింగ్ యూనివర్సిటీ.
- కొత్తగా భూగర్భ గనుల తప్పకం.

సింగరేణి గనులు తెలంగాణకు గొప్ప వరం. జాతి సంపదము సృజిస్తున్న సింగరేణి కాల్కులు తెలంగాణ ఉద్యమంలో కీలక పాత్ర పోషించారు.

- సింగరేణి కాల్కులందరికి తెలంగాణ స్పెషల్ ఇంక్రిమెంట్ ఇస్తుంది.
- డిపెండెంట్ ఉద్యోగాల నియామకాల విధానం కొనసాగిస్తుంది.
- సింగరేణి కాల్కులకు మెరుగైన వైద్యాన్ని అందించడానికి కొత్తగుడం, రామగుండం, శ్రీరాంపూర్, భూపాలపల్లి పట్టణాలలో వైద్యశాలలను అభివృద్ధి చేస్తుంది.
- తెలంగాణలో పదివేల మొగావాట్ల విద్యుత్ ఉత్పత్తి చేయడానికి కొత్త ధర్మల్ విద్యుత్ ఉత్పత్తి కేంద్రాల స్థాపనకోసం అవసరమైన బోగును వెలికి తీయడానికి కొత్తగా భూగర్భ గనులు ప్రారంభిస్తుంది.
- ఓపెన్కాస్ట్ గనుల విషయంలో తగిన నియంత్రణ అమలు చేస్తుంది.
- బోగుగనులను జాతి సంపదగా భావించి భావి అవసరాల కోసం కాపాదుతుంది.
- కొల్ఫబెల్లో అడవుల నరికివేతను అరికట్టడానికి, చెట్ల పెంపకానికి చర్యలు తీసుకుంటుంది. మూసివేసిన గనులు అడవుల పెంపకానికి ఉపయోగిస్తుంది.
- కాగజీనగర్ నుంచి ముఖుగూరు వరకు కొల్ఫబెల్ ఏరియాను ఇండస్ట్రియల్ కారిడార్గా మార్పుదానికి చర్యలు తీసుకుంటుంది.
- కొత్తగుడంలో మైనింగ్ విశ్వవిద్యాలయం ఏర్పాటు చేస్తుంది.

*****

తెలంగాణ ప్రవాసుల సంక్లేషం

- ప్రత్యేక ప్రవాస భారతీయుల విభాగం ఏర్పాటు.
- ఎన్వెర్సెప్ల పెట్టుబడులకు ప్రోత్సహం.
- గల్ఫ్ కాల్కుల భద్రత, రక్షణ కోసం కృషి.

తెలంగాణ జిల్లా నుంచి అనేక మంది యువకులు, విద్యావంతులు, నిరుద్యోగులు ఉపాధి వెతుక్కుంటూ వివిధ దేశాలకు వెళ్లి జీవిస్తున్నారు. గల్ఫ్లో, సాధీలో పని చేస్తున్న తెలంగాణ ప్రవాసులతో పాటు అమెరికా, యూరప్, అఫ్రీకా, సింగపూర్ దేశాల్లో ఉండే ప్రవాసులకు ఎన్నో సమస్యలున్నాయి. వారి బాగోగులు, భద్రత ప్రభుత్వం బాధ్యతగా స్వీకరిస్తుంది. దీనికోసం ప్రత్యేక చర్యలు చేపడుతుంది.

- కేరళ తరఫోలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలో ప్రత్యేక ప్రవాస భారతీయుల విభాగం ఏర్పాటు చేస్తుంది.
- విదేశాలకు ముఖ్యంగా గల్ఫ్ దేశాలకు వలస వెళుతున్న వారికి సంబంధించిన వివరాలు నమోదు చేస్తుంది.
- విదేశాల్లో వారు ఇఱ్పుండులు ఎదుర్కొంటున్న సందర్భంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం ద్వారా తక్షణ దౌత్య చర్యలు చేసే విధంగా ఒత్తిడి చేస్తుంది.
- గల్ఫ్లో ఇఱ్పుండులు పడుతున్న ప్రవాస కాల్కుల భద్రత, పునరావాసానికి ప్రత్యేక ప్రణాళికలు రూపొందిస్తుంది.
- పారిశ్రామిక, వైద్య, విద్య రంగాల్లో ఎన్వెర్సెప్ల పెట్టుబడులను ప్రోత్సహిస్తుంది.

*****

పారిత్రామికాభివృద్ధి

- పరిత్రమలకు 24 గంటల నిరంతరాయ విద్యుత్ సరఫరా
- సింగిల్ విండో ద్వారా పరిత్రమలకు అనుమతులు
- మూతపడ్డ పరిత్రమల పునరుద్ధరణ/ ప్రత్యామ్నాయ పరిత్రమల ఏర్పాటు.
- కాజీపేటలో రైల్వే కోచ్ ఫ్యాక్టరీ

నిజాం పాలనలో భారతదేశంలోనే ప్రథాన పారిత్రామిక నగరాల్లో ఒకటిగా ప్రైదరాబాద్ అభివృద్ధి చెందింది. ఆజామాబాద్, సనత్ నగర్, ముషీరాబాద్, వంటి పారిత్రామిక వాడల్లో వెలిసిన పెద్ద పరిత్రమలతో పాటు వందలాది చిన్న తరహా పరిత్రమలు ప్రైదరాబాద్, తెలంగాణ జిల్లా కేంద్రాల్లో ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి.

ఆజామ్ జాహీ మిల్లు (1939), అల్వైన్ (1942), ప్రాగాటూల్స్ (1943), అన్ బెస్ట్స్ (1946), దక్కన్ బటన్ ఫ్యాక్టరీ (1916), దక్కన్ గ్లాస్ ఫ్యాక్టరీ (1927), డి.బి.ఆర్ మిల్ల్ (1929), గోల్గుండ సిగరెట్ ఫ్యాక్టరీ (1941), ప్రైదరాబాద్ లామినేషన్ ప్రాడక్ట్స్) (1947), వంటి పెద్ద పరిత్రమలన్నింటినీ సీమాంధ్ర పాలకులు మూసేశారు. నిజాం ఘగర్ కార్బికులు నిరుద్యోగులైబోయి రోడ్స్ పాలయ్యారు. మూసిన ప్రభుత్వ రంగ పరిత్రమల భూములను అంద్రా పెట్టుబడి దారులకు నామమాత్ర ధరకు అప్పగించారు.

గత ఆరు దశాబ్దాలుగా ఏర్పడిన ప్రభుత్వ రంగ పరిత్రమల్లో తెలంగాణ ప్రాంత ప్రజలకు ఉద్యోగాల కల్పనలో తీవ్రమైన వివక్షను పలస పాలకులు కొనసాగించారు. సీమాంధ్ర పాలకుల దుష్ట పాలనలో చిన్న తరహా పరిత్రమలు దినమొక గండంగా మనుగడ సాగిస్తున్నాయి. తెలంగాణలో స్థిరమైన పారిత్రామికాభివృద్ధిద్వారా యువతీ యువకులకు లక్షలాది ఉద్యోగాలు కల్పించడానికి తెలంగాణ రాష్ట్ర సమితి ధృఢ సంకల్పంతో ఉన్నది.

- ఆజాంజాహీ మిల్లు పునరుద్ధరించాలని టీఆర్ఎస్ భావిస్తున్నది. తమిళనాడు తిర్యార్ తరహాలో కాటన్ అండ్ సిల్క్ ఇండస్ట్రీ ఏర్పాటు చేసి వరంగల్ను ప్రముఖ పారిత్రామిక కేంద్రంగా టీర్పిదిద్దేందుకు కృషి చేస్తుంది. ప్రైదరాబాద్ నుంచి వరంగల్ వరకు పారిత్రామిక కారిడార్ ఏర్పాటు చేసి పెద్ద ఎత్తున ప్రజలకు ఓపాధి అవకాశాలు కల్పిస్తుంది.
- సీమాంధ్రుల పాలనలో మూతపడ్డ ప్రాగాటూల్స్, అల్వైన్, హెచ్ఎంటీ, ఐపీఎల్, హెచ్సిఎల్, ఎఫ్సీఎస్, (రామగుండం) వంటి పరిత్రమల పునరుద్ధరణ చేయాలని భావిస్తున్నది. పునరుద్ధరణ సాధ్యం కాని చోట ప్రత్యామ్నాయ పరిత్రమలు ఏర్పాటు చేస్తుంది.
- నిజాం ఘగర్సు పునరుద్ధరించాలని టీఆర్ఎస్ భావిస్తున్నది.
- అంధ్రప్రదేశ్ రీ ఆర్గానేజెసన్ చట్టంలోని 13వ షెడ్యూల్లో ప్రస్తుతించిన రైల్వేకోచ్ ఫ్యాక్టరీని కాజీపేటలో సత్వరమే పనులు ప్రారంభించే విధంగా రైల్వే శాఖలై ఒత్తిడి తెస్తుంది.
- పరిత్రమలకు 24 గంటల పాటు ఎలాంటి కోతలు లేకుండా నాఱ్యమైన విద్యుత్ సరఫరా చేయడానికి యుద్ధ ప్రాతిపదికన అవసరమైన చర్యలు తీసుకుంటుంది.
- ప్రైదరాబాద్ బ్రాండ్ ఇమేజ్సు మరింతగా పెంచడానికి ఐటిపార్క, బయోపీక్, ఎలక్ట్రోనిక్స్ మరియు సేమీ కండక్టర్ వంటి ప్రైట్ పరిత్రమల స్టోపన కోసం కృషి చేస్తుంది.
- రాష్ట్ర విభజన సందర్భంగా కొత్తగా ఏర్పాటు చేసే పరిత్రమలకు కేంద్రం ఐదేళ్ళు పన్ను మినహాయింపు ఇచ్చింది. దీన్ని మరో ఐదేళ్ళు పొడిగించడం కోసం కృషి చేస్తుంది.
- “స్టోర్ పవర్, సాంప్రదాయేతర ఇంధన వనరుల ఉత్పత్తి పరిత్రమలకు ప్రశ్నేక ప్రోత్సాహకాలు ఇస్తుంది.”
- చిన్న తరహా పరిత్రమల స్థాపనకు ముందుకు వచ్చే తెలంగాణ యువకు వివిధ పారిత్రామిక వాడల్లో ఇంచిప్పియల్ ప్లాట్ల కేటాయిస్తుంది. షెడ్యూల్ తెగలు, జాతుల వారికి ఉచితంగా... వెనుక బధిన తరగతుల వారికి 50 శాతం ధరపై ఈ ప్లాట్ కేటాయింపు ఉంటుంది.
- కులీర పరిత్రమలు, మధ్యతరహా పరిత్రమలు, వస్తు తయారీ పరిత్రమలకు ప్రోత్సాహకాలు అందిస్తుంది.
- తక్కువ వడ్డిపై చిన్న తరహా పారిత్రామికవేత్తలకు రుణ సదుపాయం కల్పించే అంశాన్ని టీఆర్ఎస్ పరిశేఖిస్తుంది.
- చిన్న తరహా పరిత్రమల అభివృద్ధి కోసం సింగిల్ విండో ఫ్లీయరెన్స్ ద్వారా సత్వరమే అనుమతులు ఇచ్చే వ్యవస్థ ఏర్పాటుతో పాటు పెట్టుబడులు సుకూర్చుదానికి కొంత ఘండెను ఏర్పాటు చేస్తుంది.
- గ్రామీణ ప్రాంతంలోని వృత్తులను ఆధునికరించడంలో భాగంగా, వ్యతి పనుల వారి నైపుణ్యాన్ని పెంచడానికి, పరిత్రమల ఏర్పాటుకు అన్విరకాల చర్యలను చేపడుతుంది.
- బెక్కులటి రంగంలో వచ్చిన మార్పుల వలన సైరెక్టు సెల్చింగ్ రంగం 44శాతం వృధి సాధించి .. తెలంగాణ ప్రాంతంలో వేలాది నిరుద్యోగ యువతీ యువకులు ప్రత్యుష వికయాల ద్వారా.. ఈ - కామర్స్ పద్ధతుల ద్వారా ఉపాధి అవకాశాలను

కల్పించుకున్నారు. నిర్మిష్టమైన గైడ్‌లైన్స్ రూపొందించి ప్రత్యేక వికయాల వ్యాపారాన్ని ప్రోటోపించడం కోసం చర్యలు తీసుకుంటుంది.

- తెలంగాణ నిరుద్యోగ యువకులకు వ్యతి, విద్యా కోర్సులలో శిక్షణ ఇవ్వడం, సర్టిఫికేట్ కోర్సుల నిర్వహణ.. తద్వారా ఉద్యోగ, ఉపాధి అవకాశాల కల్పనకు కృషి చేస్తుంది.
- నిరుద్యోగ యువకులకు స్థంబింగ్, కార్పొంటర్, ఎలక్ట్రిక్లర్, డ్రైచింగ్, ఫిట్న్స్, వెల్చింగ్ తదితర రంగాల్లో శిక్షన ఇప్పించి ఉపాధి మార్కులు చూపేందుకు చర్యలు తీసుకుంటుంది.
- పెరుగుతున్న శాస్త్ర, సాంకేతిక విజ్ఞానం.. పారిశ్రామిక రంగంలో యువకులకు అనేక అవకాశాలు కల్పించనుంది. దాన్ని అందిపుచ్చుకోవడానికి అవసరమైన శిక్షణము ప్రభుత్వం యువకులకు అందిస్తుంది. అందుకోసం కొన్ని సంస్థలను కూడా స్థాపిస్తుంది. 1) తెలంగాణ ఏషన్ టూర్ల్ కార్పొరేషన్ 2) తెలంగాణ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ క్రాఫ్ట్స్ మెన్ & ఆర్టిజాన్స్ 3) తెలంగాణ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఆడ్మినిస్ట్రేషన్ & రిసెర్చ్ 4) రూరల్ ఎంపవర్మెంట్ యూనివరిటీ 5) ఐఐఎం 6) ఐఐఎస్స్ ఆర్ మెదలగు సంస్థల ఏర్పాటుకు కృషి చేస్తుంది.
- పారిశ్రామికాభివృద్ధిలో భాగంగా అంతర్జాతీయ పెట్టుబడుల ఆకర్షణ కోసం వివిధ దేశాలతో వాణిజ్య సంబంధాల కోసం, టిక్కాలజీ ఎగ్జిప్శన్స్ నిర్వహణకు ప్రత్యేక విభాగాన్ని ఏర్పాటు చేస్తుంది.
- పారిశ్రామిక రంగంలో పెట్టుబడి పెట్టేందుకు వచ్చేవారిని సాదరంగా ఆఫ్స్ నించేందుకు ప్రోటోకాల్ ఆఫ్సర్లును నియమిస్తుంది.
- కొత్త పరిశ్రమల స్థాపనకు వివిధ అనుమతుల కోసం వచ్చే పైత్ర్ క్లియర్స్ కోసం సింగిల్ విండ్ తరవో విభాగాన్ని ముఖ్యమంత్రి కార్యాలయాల్లో ఏర్పాటు చేస్తుంది. పారిశ్రామిక వేత్తలకు సత్యరమే అనుమతి లభించడానికి ఈ విభాగం పూర్తి బాధ్యతలు తీసుకుంటుంది.
- అంతర్జాతీయ ప్రమాణాలతో ఇన్స్ఫర్మేషన్ టిక్కాలజీ గపర్సింగ్ బాధీని ఏర్పాటు చేసి ఐ ఉద్యోగుల సంక్లేషానికి, యువకుల శిక్షణకు, ఐ పరిశ్రమల అభివృద్ధికి చర్యలను తీసుకుంటుంది.
- పారిశ్రామిక కాలుష్య నివారణకు, పారిశ్రామిక వ్యాపారాలను ఆధునిక పద్ధతులతో పుద్ధివేసే ప్లాంట్లను ఏర్పాటు చేస్తుంది. ఆయా పరిశ్రమలు ఏర్పాటు చేసే విధంగా తప్పనిసరి చర్యలు చేపడుతుంది.

*****

పర్యాప్త రంగం

- ప్రాచీన కట్టడాల పరిరక్షణ
- పర్యాప్త ప్రాంతాలకు అంతర్జాతీయ గుర్తింపుకు కృషి
- వేయ్ కోట్ల రూపాయలతో పర్యాప్త రంగ మౌళికవనశుల కల్పన
- ప్రతి జిల్లాలో పర్యాప్త అభివృద్ధి సమన్వయ మండలి ఏర్పాటు

తెలంగాణ సంస్కృతి, నాగరికత, ప్రాచీనత గురించి ఇప్పటివరకు సరైన పరిశోధన జరుగలేదు. తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఈ దశగా అధ్యయనాలు చేపట్టడం జరుగుతుంది. 3000 సంాల పైబడిన ప్రాచీన సంస్కృతి, నాగరికతను వెలికి తీయాల్సి ఉంది. పర్యాప్త రంగంలో తెలంగాణకు ఎంతో ప్రాధాన్యత కలిగించే చారిత్రక నిర్మాణాలు, ప్రదేశాలు ఉన్నాయి. వాణిని అభివృద్ధి పరచడం ద్వారా తెలంగాణ చరిత్ర, వారసత్వాన్ని ప్రపంచానికి చాటడంతో పాటు ప్రభుత్వానికి ఆదాయం సమకూర్చే అవకాశం దండిగా ఉంది.

- శాతవాహన, కాకతీయ, కుతుబ్షాహీ, అసఫ్ జాహీ వంశాల చారిత్రక, వారసత్వ సంపద, కట్టడాలు పునరుద్ధరించబడి పరిరక్షించబడతాయి. పర్యాప్త కేంద్రాలుగా అభివృద్ధి చేయబడతాయి.
- ప్రాచీన బౌద్ధ, జ్యోతిష్ కట్టడాలు, ప్రదేశాలు పర్యాప్త కేంద్రాలుగా అభివృద్ధి పరచబడతాయి. కొలనుపాక, ధూళికట్ట తదితర ప్రాంతాలను ప్రత్యేక శ్రద్ధతో అభివృద్ధి చేస్తుంది.
- గోదావరి, కృష్ణానది పరివాహక ప్రాంతంలోని రఘుణీయ ప్రాంతాలు, కాకతీయుల కాలం నాటి విశాలమైన చెరువులను పర్యాప్త ప్రాంతాలుగా అభివృద్ధి పరుస్తుంది.
- గోల్కొండ కోటు, చార్మినార్, వేయ్ స్థంబాల గుడి, రామపు, వరంగల్ కోటు తదితర ప్రాంతాలను యునెస్కో ప్రపంచ వారసత్వ సంపదగా గుర్తించేందుకు తగ్గ చర్యలు తీసుకోబడతాయి.
- వచ్చే కెళ్లలో వేయ్ కోట్ల రూపాయలతో పర్యాప్త రంగంలో దశలవారీగా మౌలిక వసతులు కల్పించబడతాయి.

- పర్యాటకరంగం ద్వారా ప్రత్యుషంగా, పరోక్షంగా లక్షమందికి ఉపాధి కల్పిస్తుంది.
- ప్రతి జిల్లాలో పర్యాటక అభివృద్ధి సమన్వయ మండలిని ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతుంది.
- పర్యాటక శిక్షణ కేంద్రాలు ఏర్పరచి పదోతరగతి, ఆపైన చదువుకున్న యువతకు ప్రభుత్వ, ప్రైవేటు భాగస్వామ్యంలో పర్యాటక రంగంలో అవకాశాలను వినియోగించడంలో కావాల్సిన శిక్షణ అందిస్తుంది.
- తెలంగాణలో ఉత్తరాన దండకారాణ్యం, దక్షిణాన నల్గొండ అడవులన్నందువల్ల ఎకోటూరిజం, ఆదిలాబాద్ లోని కుంటాల, వరంగల్ లోని గూడారు, ఖమ్మంలోని పాండవల గుట్ట ప్రాంతాల్లో జలాపాతలున్నందువల్ల వాటర్ ఫ్యాల్స్ టూరిజం అభివృద్ధి చేస్తుంది. ఆదిలాబాద్ లో కెరిమిరి, మహాబూబ్ నగర్ ప్రాంతంలో అక్క మహాదేవి గుహలున్నందువల్ల కేవ్ టూరిజం అభివృద్ధి చేస్తుంది.
- వరంగల్ లోని పోతన ప్రాజెక్టు, నల్గొండ జిల్లాలోని బుద్ధవం, ఆదిలాబాద్ లోని కొమురంబీమ్ ప్రాజెక్టులపై ప్రత్యేక శ్రద్ధ చూపించడం జరుగుతుంది.
- మేడారం మాదిరిగానే కేస్లొపూర్, సల్ట్ శ్వరం మున్గు ప్రాంతాల్లోని గిరిజన జాతరలు స్టేట్ ఫెస్టివల్స్గా గుర్తించబడుతాయి.
- తెలంగాణ లోని పురావస్తు ప్రదర్శన శాలల (మూడుజియం)ను అభివృద్ధి పరుస్తూ కొత్తవాటిని ఏర్పాట చేయడం జరుగుతుంది. కొత్త తప్పకాలు చేపట్టడం జరుగుతుంది.

*****

గ్రామీణాభివృద్ధి - పంచాయితీరాజ్ వ్యవస్థ

- స్థానిక సంస్థలకు అధికారాల జడలాయింపు.
- ప్రతి గ్రామంలో దంపింగ్ యార్డు.
- ఆన్ని గ్రామాల్లో సత్వరం హాలిక సదుపాయాల కల్పన.

గత అరు దశాబ్దాలుగా వలస పాలకుల అసమర్థ పరిపాలనలో స్థానిక స్వయంపరిపాలనా వ్యవస్థలు నిర్విర్యం చేయబడ్డాయి. ఉద్యమ స్వార్థితో ఉండవలసిన పంచాయితీరాజ్లను రాజకీయం చేసి, ఒక విభాగంగా మార్పుడం జరిగింది. తద్వారా పంచాయితీరాజ్ వ్యవస్థ ప్రజలను సమీకృత అభివృద్ధి వైపు నడిపించడంలో విఫలమైంది. సీమాంధ్రుల పాలనలో తెలంగాణ పల్లెల్లో కనీస హాలిక సదుపాయాలు కూడా కరువై, మరికి కూపాలుగా మార్పుబడ్డాయి. ఇప్పుడు గ్రామాలను కూడా పునర్వీంచుకోవాల్సిన అవసరముంది.

“పాడ వాడకు సిమెంట్ రోడ్లు - ప్రతి వీధిలో ప్రైవేట్ ఇంటిముండొక చెట్లు - ఇంటి వెనుక టాయిలెట్”

అనేవిధంగా గ్రామాలకు తెలంగాణ రాష్ట్ర సమితి ఆన్ని సదుపాయాలు కల్పిస్తుంది.

- 73 మరియు 74 రాజ్యాంగ సవరణలకు అనుగుణంగా పంచాయితీ రాజ్ వ్యవస్థలకు యుద్ధ ప్రాతిపదికన అధికార బదలాయింపు చేసి ఈ సంస్థలను పట్టిపుం చేయాలనే ధృఢ నిశ్చయంతో ఉంది.
- రాబోయే 5 ఏక్కలో ప్రతి ఊరికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తరపున మంచినీళ్ళ సరఫరా కోసం వాటర్ పూర్తిభికేషన్ ప్లాంట్ ఏర్పాటుకు కృషి చేస్తుంది.
- వచ్చే 5 ఏక్కలో ప్రతి గ్రామానికి 24 గంటల కరెంటు సరఫరా చేస్తుంది.
- పారిపుద్ధ్రే పనులకు అత్యంత ప్రాధాన్యత ఇప్పుబడుతుంది. ప్రతి గ్రామానికి ఒక చెత్త దంపింగ్ యార్డును ఏర్పాటు చేస్తుంది.
- ప్రతి గ్రామం నుండి మండల కేంద్రానికి దాంబర్ రోడ్లను నిర్మిస్తుంది.
- ప్రతి గ్రామానికి ఇంటర్నెసెచ్ సౌకర్యం కల్పిస్తుంది.
- విధిగా ప్రతి ఇంటి అవరణలో వర్షపునీచి నిలువుకు చర్చలు చేపడుతుంది.
- గ్రామాల్లో చెట్ల పెంపకంపై ప్రత్యేక శ్రద్ధ చూపించి “గ్రామ వనాల” ఏర్పాటు కోసం కృషి చేస్తుంది.
- ప్రతి గ్రామంలో సోలార్ విద్యుత్తీధిపాల (పీధి లైట్లు) ఏర్పాటుకు కృషి చేస్తుంది.
- ప్రతి గ్రామంలో వెటర్లీరీ కంపాండర్ నియూమకం, మండల కేంద్రంలో వెటర్లీరీ ఆంబులెన్సు మరియు వెటర్లీరీ హస్పిటల్ ఏర్పాటుకు కృషి.
- మండల కేంద్రాలలో వ్యవసాయ ఆధారిత పరిశ్రమల ఏర్పాటుకు కృషి.
- పల్లెల్లో స్వయం సహాయక బృందాల అధ్వర్యంలో అభివృద్ధి పనులు చేపడుతుంది.

*****

ప్రట్టణాభివృద్ధి

- కార్బోరేషన్లు, మున్సిపాలిటీలకు అధికారాల బదలాయింపు
- జనాభాకు అనుగుణంగా సమతల్య అభివృద్ధి
- జిల్లా కేంద్రాలకు రింగు రోడ్లు
- హైదరాబాద్-జిల్లా కేంద్రాల మధ్య నాలుగు లైఫ్ రోడ్లు

ప్రస్తుతం తెలంగాణలో సుమారు 40 శాతం ప్రజలు నగర మరియు పట్టణ ప్రాంతాల్లో నివసిస్తున్నారు. వచ్చే 10 ఏక్కులో ఇది 50 శాతానికి పెరిగే అవకాశం ఉంది. పెరుగుతున్న జనాభాకు అనుగుణంగా పట్టణాలు, నగరాల సమగ్రాభివృద్ధి చేయబడుతుంది. పట్టణ జనాభాకు అవసరమైన హాలిక వసతుల కల్పనలో సమతోల్యం పాటించబడుతుంది.

- కార్బోరేషన్లు, మున్సిపాలిటీలు, నగర పంచాయితీలకు రాజ్యాంగం ప్రసాదించిన అధికారాల బదలాయింపు జరుగుతుంది. తద్వారా ప్రజాపాలన వికేంద్రికరణ జరుగుతుంది.
- తెలంగాణలోని అన్ని నగరాలు, పట్టణాలకు భూ వినియోగ ప్రణాళిక (స్పేసియల్ ప్లానింగ్) ను అమలు చేస్తుంది.
- వచ్చే ఐదేండ్లలో ముఖ్య పట్టణాల్లోని ప్రస్తుతమున్న రోడ్లు ఘర్తె స్థాయిలో మరమ్మత్తులు చేస్తుంది. జిల్లా కేంద్రాలన్నింటిలోనూ రింగు రోడ్లను నిర్మించి వాటిని సమిత గ్రామాలతో అనుసంధానం చేస్తుంది.
- అన్ని పట్టణాలలో సోలార్ వీధి దీపాలను ఏర్పాటు చేస్తుంది.
- పచ్చదనాన్ని పెంచడం, వర్షపు నీటిని నిలువ చేయడం, మురుగునీటి పారుదల, అండర్గ్రాండ్ డ్రైనేజీల నిర్మాణం కోసం చర్యలు తీసుకుంటుంది.
- పట్టణాల్లో నిర్మించే కొత్త కాలనీల అభివృద్ధి అనుమతుల కొరకు అండర్ గ్రాండ్ డ్రైనేజీల నిర్మాణాన్ని తప్పనిసరి చేస్తుంది.
- అన్ని పట్టణాల్లో రాబోయే ఐదేండ్లలో సురక్షిత మంచినీటిని (ప్ర్యూరిప్లైడ్ వార్టర్) సరఫరా చేస్తోంది.
- హైదరాబాద్‌తో అన్ని జిల్లా కేంద్రాలను కలుపుతూ గ్రిడ్ సమానాలో నాలుగు లైఫ్ రోడ్లను వచ్చే ఐదేండ్లలో నిర్మిస్తుంది.
- ప్రతి గ్రామాన్ని సరిహద్దు పట్టణాలకు కలుపుతూ దబుల్ రోడ్లను వచ్చే పదేండ్లలో నిర్మిస్తుంది.
- తెలంగాణలో అభివృద్ధి ఒక నగరంలోనే కేంద్రికృతం కాకుండా, ఆ నగరం అడ్డు అద్దుపూ లేకుండా పెరిగిపోయి త్రాఫిక్ నియంత్రించలేని స్థాయికి పోయి... జనజీవితం దుర్భరం కాకుండా ఉండడానికి అభివృద్ధిలో వికేంద్రికరణ విధానాన్ని పాటిస్తుంది.
- తెలంగాణలోని వివిధ నగరాలను అభివృద్ధి చేసి, వాటికి ప్రపంచ స్థాయిలో గుర్తింపు తేవాలని టీఆర్ఎస్ భావిస్తోంది. ఒక నగరాన్ని ఒక్క ప్రత్యేక రంగానికి కేంద్రంగా అభివృద్ధి చేసి అక్కడ ఉద్యోగ, ఉపాధి అవకాశాలు పెరిగే విధంగా చర్యలు తీసుకుంటుంది.
- ఒక నగరంలో సినిమా స్టూడియోలు నిర్మించి సినిమా సిటీగా మారుస్తుంది. మరో నగరంలో అంతర్జాతీయ ప్రమాణాలతో క్రీడా మైదానాలు, ఎయిర్పోర్టు ఉన్న స్టేట్ సిటీని నిర్మిస్తుంది. ఫార్మారంగంలో పరిశ్రమలను తీసుకువచ్చి ఒక నగరాన్ని ఫార్మా సిటీగా అభివృద్ధి చేస్తుంది. ప్రపంచ స్థాయి విద్యుత్సంస్థలు నెలకొల్పి ఒక నగరాన్ని ఎడ్యూకేషన్ సిటీగా తీవ్రి దిద్దుతుంది.
- వరంగల్ విమానాశ్రయాన్ని వినియోగంలోకి తీసుకురావడం కోసం చర్యలు తీసుకుంటుంది.
- పర్యావరణ అనుకూలమైన రోడ్లు, హైవేలు, విమానాశ్రయాలు నిర్మాణానికి తెలంగాణ రాష్ట్ర సమితి దృఢ నిశ్చయంతో వుంది.
- నిజాం హాయాంలో చేసినట్లు, రోడ్లకు రెండుపైపులా మొక్కలను నాటి వచ్చే పదేండ్లలో హరిత కారిడార్లను అభివృద్ధి చేస్తుంది.

*****

పీరావువరణ పీలిరక్షణ

- 33 శాతానికి పైగా అడవుల అభివృద్ధి.
- చెట్ల పెంచడానికి ప్రత్యేక చట్టం
- తెలంగాణ రాష్ట్రం పచ్చదనంతో కళకళలాడే విధంగా ఉండాలని టీ.ఆర్.ఎస్. కోరుకుంటున్నది.
- అడవుల అభివృద్ధికి టీ.ఆర్.ఎస్.కృష్ణ చేస్తుంది. అడవుల సరికివేతను అదుపు చేయడానికి చర్యలు తీసుకుంటుంది. ప్రస్తుతం 26 శాతం అడవి మాత్రమే వుంది. 33 శాతానికి పైగా ఉండాలి. అడవుల శాతాన్ని పెంచడానికి చర్యలు తీసుకుంటుంది.

- రోడ్పై వరుసగా చెట్లు పెంచడం జరుగుతుంది. ప్రభుత్వ, ప్రైవేటు ప్రాంగణాల్లో, సంష్టలలో విరివిగా చెట్లు పెంపకం చేపట్టబడుతుంది.
- దీనికోసం ప్రత్యేక చట్టం చేస్తుంది.
- గ్రామిణ పట్టణ ప్రాంతాల్లో ఇంటి నిర్మాణ అనుమతికి చెట్లు పెంపకాన్ని తప్పనిసరి చేస్తూ చట్టం తీసుకురావడం జరుగుతుంది.
- చెట్లు నరికివేయబడ్డ అపటి భూముల్లో తిరిగి అడవుల పెంపకానికి చర్యలు తీసుకోబడును.
- నదులు, వాగుల వెంట, పొలం గట్ట వెంట, చెరువు శిఖం భూముల్లో విరివిగా చెట్లు పెంపకాన్ని చేపడుతుంది.
- పారిశ్రామిక వ్యాధులను ఆయా పరిశ్రమల ద్వారానే ఆధునిక పద్ధతుల్లో శుభి చేసే విధంగా ప్లాంట్లు నిర్మాణానికి కృషి చేస్తుంది.
- ప్లాస్టిక్ వినియోగాన్ని నియంత్రిస్తుంది.

*****

భాషా సాంస్కృతిక రంగం

- భాషా సాహిత్య అభివృద్ధికి అకాడమీల విర్మాటు.
- వృద్ధ కళాకారులకు 1500 పించను.
- టాంక్ బండ్ తో సహా వివిధ ప్రాంతాల్లో తెలంగాణ మహానీయుల విగ్రహాలు.
- స్టేట్ ఫెస్టివల్స్ బితుకమ్మ.

తెలంగాణ ఉద్యమానికి బలమైన సాంస్కృతిక కోఱం ఉంది. తెలంగాణ చరిత్ర, సంస్కృతి, భాష, అస్థిత్వం నిరాదరణకు, విస్మరణకు గురైంది. ఒక జాతి తన సాంస్కృతిక అస్తిత్వాన్ని కోల్పోతే కోలుకోవడం కష్టం. అత్యమ్యానతకు గురైతే అన్ని రంగాల్లో చొరవను, అత్యవిశ్వాసాన్ని కోల్పోతుంది. టీ.ఎస్.ఎస్. ప్రభుత్వం తెలంగాణ సాంస్కృతిక అస్టిత్వాన్ని పునరుజ్ఞీంప చేసి ప్రపంచానికి చాటుతుంది.

- ప్రభుత్వం తెలంగాణ వాదాన్ని అస్టిత్వ భావనను స్థిరపరచడానికి తెలంగాణ ప్రతికలను నిర్మిస్తుంది. తెలంగాణ సంస్కృతిని వాసింపజేసేందుకు ఉద్యమ స్థాయిలో పనిచేస్తుంది.
- బితుకమ్మ పండుగను స్టేట్ ఫెస్టివల్స్ ప్రభుత్వం నిర్వహిస్తుంది.
- ప్రతి సంవత్సరం పది రోజుల పాటు సాంస్కృతిక ఉత్సవాలను “తెలంగాణ సంబురాలు” పేరుతో నిర్వహిస్తుంది. తెలంగాణ కళా రూపాల ప్రదర్శన, సాహిత్య చర్చలు, కవితాగోప్యలు తఁ సందర్భంగా విర్మాటు చేస్తుంది. పర్మాటుకులను ఆకర్షించి తెలంగాణ సాంస్కృతిక విశిష్టతలను వారికి తెలియజేసేందుకు తఁ సాంస్కృతిక ఉత్సవాలను వేదికగా ఉపయోగిస్తుంది.
- సాహిత్య అకాడమీ, సంగీత అకాడమీ, లలిత కళ అకాడమీ, జానపద అకాడమీలు విర్మాటు చేసి వాతిలో రాజకీయ నియమకాలకు అవకాశం ఇష్టాకుండా ఆయా రంగాల్లోనే నిష్ఠాతులకు భాధ్యతలు అప్పగిస్తుంది.
- భాషా వికాసానికి ప్రత్యేక కృషి చేస్తుంది. తెలంగాణకు ప్రత్యేకమైన పదజాలాన్ని క్రోడీకరిస్తూ, భాషా శాస్త్రవేత్తలచే నిఘంటువు నిర్మాణం, జిల్లాల వారీగా పదకోశాల ప్రమరణ కోసం కృషి చేస్తుంది.
- కాకిటియ చరిత్ర పరిశోధన కేంద్రంగా కాకిటియ యూనివర్సిటీని, భోద్ధ చరిత్ర, రైతాంగ పోరాట చరిత్ర పరిశోధన కేంద్రంగా సల్గించ యూనివర్సిటీని అభివృద్ధి చేస్తుంది. ఆదిబాద్ లో విర్మాటు చేసే కొమరం భీం త్రైబ్ల్ యూనివర్సిటీని అదివాసీ చరిత్ర పరిరక్షణ కేంద్రంగా విర్మాటు చేస్తుంది.
- తెలంగాణ ఉద్యమ చరిత్రను రికార్డు చేయడంతో పాటు వీడియో ప్రపక్ష డిజిటలైజ్ చేసి భద్రపరిచే పని చేస్తుంది.
- ప్రైందూరాబాద్, తెలంగాణ జిల్లాల్లోని ముఖ్య కూడట్లో, ఇతర సెంటర్లలో తెలంగాణ మహానీయుల విగ్రహాలు ప్రతిష్టించబడతాయి.
- తెలంగాణలోని భవనాలు, ఉద్యానవనాలు, రహదారులకు తెలంగాణ మహానీయుల పేర్లు పెట్టబడతాయి.
- 60 ఏండ్లు పైబడిన వృద్ధేద కళాకారులకు నెలకు రూ॥. 1500 లు చౌపూన పెన్నున్ ఇవ్వబడుతుంది.
- ప్రతి జిల్లాలో ఒక బహుళార్థక సాంస్కృతిక కేంద్రం (మర్మీపర్మన్ కల్చరల్ సెంటర్) నిర్మిస్తుంది.
- తెలంగాణలో సాంస్కృతిక విశ్వవిద్యాలయం స్థాపించబడుతుంది.
- వరంగల్లో కల్చరల్ కన్సెస్సన్ సెంటర్ విర్మాటు చేయబడుతుంది.
- ప్రతి డివిజన్ కేంద్రంలో సాంస్కృతిక ప్రదర్శనల కోసం ఆధిచోరియం నిర్మాణం చేయడానికి కృషి చేయబడుతుంది.
- ఆర్థిక సహకారం అవసరమైన నిష్ఠాతులైన భాషా పండితులకు, సాహిత్యవేత్తలకు, కళాకారులకు నెలకు 1000 రూ॥ల చౌపూన ఆర్థిక సహకారం అందించబడుతుంది.

- భాషా సంఘటలు, సాంస్కృతిక సంఘటలకు ఆర్థిక సహకారం అందించబడుతుంది.
- ఒగ్గు కథ, చిందు యుక్కగానం తదితర జానపద కళాబృందాలకు, వృత్తి కళాకారుల బృందాల ప్రదర్శనలకు కావలసిన సామాగ్రి కొనుగోలు నిమిత్తం లక్ష రూపాయల వరకు ప్రభుత్వం సమీపీ అందించడం జరుగుతుంది.
- ప్రతి యేటా కళాకారులకు, సాహిత్యవేత్తలకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అత్యస్తుత అవార్డులు అందించబడతాయి.
- సిద్ధిపేటలో డాక్టర్ కాపు రాజయ్ పేరిట ఆర్క్ గ్యాలరీ ఏర్పాటు చేస్తుంది.
- అరుదైన కళారూపాలను డాక్యుమెంటేషన్ చేయడంతో పాటు వర్ష పొప్పల నిర్వహణ జరుగుతుంది.
- కల్పరల్ ఎన్నిచేంజ్ కార్బూకమాలు నిర్వహించబడతాయి.
- తెలంగాణ సంస్కృతిని పార్యాంశంగా చేర్చి బోధించడం జరుగుతుంది.
- విద్యాలయాలు, సంఘటలకు తెలంగాణ వైతాళికులైన భాగ్యరెడ్డి వర్ష, దాశరథి, వల్లీ కోట ఆశ్వారు స్టోమి, కాకోటీ, ఆచార్య జయశంకర్ మున్సుగు వారి పేర్లను పెట్టుకుని వారిని గౌరవించడం జరుగుతుంది.

*****

చలనచిత్ర, టీవి ఏలైన్

- సినిమా, టీవి, మాస్ కమ్యూనికేషన్ అకాడమీ ఏర్పాటు.
- పూఛే తరఫోలో ఫిల్మ్ ఇనిస్టిట్యూట్.
- తెలంగాణ సినిమాలకు ప్రోత్సహం.

తెలంగాణ చలనచిత్ర పరిశ్రమ అభివృద్ధి కోసం టీఆర్ఎస్ పాటుపడుతుంది. తెలంగాణ వారు సినిమా, టీవి రంగాల్లో ఎదగడానికి అవసరమైన ఏర్పాట్లు చేస్తుంది. తెలంగాణ జీవితం, సంస్కృతి చలనచిత్రాలలో ప్రతిచించించడానికి ప్రోత్సహకాలు అందిస్తుంది.

- తెలంగాణ యువతకు సినిమా, టీవి, మాస్ కమ్యూనికేషన్ రంగాల్లో నైపుణ్యాలను మెరుగుపరిచేందుకు వంద కోట్లతో అకాడమీ ఏర్పాటు.
- తెలంగాణ సంస్కృతి ప్రతిచించించే చిత్రాలకు ప్రత్యేక ప్రోత్సహం ఉంటుంది.
- సందేశాత్మక, కుటుంబ కథా చిత్రాల నిర్మాణానికి ప్రోత్సహకాలు అందిస్తూ, తగు సబ్మిట్లు, రాయితీలు కల్పించబడతాయి.
- పూఛే తరఫోలో తెలంగాణలో ఫిల్మ్ అంద్ టీవి ఇనిస్టిట్యూట్సు స్థాపించి తెలంగాణలోని కళాకారులు, దర్శకులు, సాంకేతిక నిపుణుల్లో ప్రతిభను మెరుగుపరచడానికి చర్యలు తీసుకోబడతాయి.
- సినీ పర్యాటక్/కార్బూకులకు ఇమ్మారెన్స్ పథకం అమలు చేయబడుతుంది.
- తెలంగాణలోని వివిధ పర్యాటక కేంద్రాలు, చారిత్రక ప్రాంతాలు, సదీ పరివాహక ప్రాంతాలు సినిమా మాటీంగులకు అనువుగా తీర్చిదిద్దబడతాయి.

*****

ధార్మిక రంగం

- ధార్మిక పరిషత్తు ఆధ్వర్యంలో దేవాలయాల నిర్వహణ
- రూ. 50 కోట్లతో అర్పక సంజ్ఞేయ నిధి
- ధూప, దీప వైవేద్యాల కోసం ఒక్క గుడికి నెలకు ఆరువేల రూపాయలు
- రాజకీయ జోక్యం లేకుండా దేవాలయాల నిర్వహణ చేపట్టాలన్నది టీఆర్ఎస్ పార్ట్ ద్వేయం.
- పది కోట్ల అంతకంటే తక్కువ వార్షిక ఆదాయం గల దేవాలయాల నిర్వహణ ధార్మిక పరిషత్తు ఆధ్వర్యంలో చేపట్టడం జరుగుతుంది. అంతకంటే ఎక్కువ ఆదాయం గల దేవాలయాల నిర్వహణ ప్రభుత్వ అధినంలో ఉంటుంది.
- ధూప, దీప వైవేద్య పథకం పట్టింగా అమలు చేయబడుతుంది. ఈ పథకం కింద ప్రతీ దేవాలయంలో నాలుగు వేల రూపాయలు అర్పకడికి, రెండు వేల రూపాయలు నైవేద్యం కోసం చెల్లించడం జరుగుతుంది.

- అర్థక సంక్లేషమ నిధి క్రింద 50 కోట్ల రూపాయలు కేటాయిస్తుంది.
- అర్థకులకు, బాజా భజంతీల వారికి, ఇతర మతపరమైన సిబ్బందికి కనీస వేతనం నాలుగు వేల రూపాయలు చెల్లిస్తుంది.
- ఆలయాల్లో ఉద్ఘోగ విరమణ చేసిన వృద్ధ వేద పండితులకు, అర్థకులకు అర్థక సంక్లేషమ నిధి ద్వారా నెలకు వెయ్య రూపాయలు జీవనశ్శత్తి చెల్లిస్తుంది.
- దేవాలయాల భూమిలు, అస్తులను పరిరక్షించడానికి చట్టాలు కట్టుడిట్టంగా అమలు చేయబడతాయి. కబ్బకు గురైన భూమిల నుంచి దుర్మాక్షమణిదారులను నిర్దాక్షిణింగా తొలగిస్తుంది.

*****

రపాణా రంగిం

- ఆటో రిక్లూలకు రపాణా పన్ను మినహాయింపు
- ఆర్టీసి కార్బికులకు సమ్ము కాలానికి జీతం
- ఆర్టీసి కార్బికుల జీతాల పెంపు

ఆధునిక సమాజంలో రపాణా ప్రామాణిక ఎంతో పెరిగింది. మెరుగైన రోడ్లు ప్రగతికి దారులు. కనుక రోడ్ల నిర్వహణకు ఎంతో ప్రాధాన్యతను ఇష్టవలసి ఉంది. తెలంగాణలో ఆటోలు నడుపుకుని లక్ష్మిలాది మంది జీవిస్తున్నారు. ఆర్టీసి కార్బికులు తెలంగాణ ఉద్యమానికి ఉపయోగించారు. వారి సంక్లేషమాన్ని టీఆర్ఎవన్ తన ప్రధాన శాఖ్యతగా భావిస్తోంది.

- వచ్చే ఐదేండ్రలో రపాణా రంగంలో ఉపాధి అవకాశాలు పెరిగే విధంగా చర్యలు టీఆర్ఎవన్ తీసుకుంటుంది.
- తెలంగాణలో లక్ష్మిలాదిమంది ఆటోలపై ఆధారపడి జీవిస్తున్నారు. వీరికి రపాణా పన్ను పూర్తిగా మినహాయించబడుతుంది.
- ఆర్టీసి కార్బికులు తెలంగాణ ఉద్యమంలో ఉద్ఘోగింగా భాగస్వాములయ్యారు. ఆర్టీసి కార్బికులకు సకల జనుల సమ్ము కాలానికి జీతం చెల్లించి టీఆర్ఎవన్ వారిని గౌరవిస్తుంది.
- ఆర్టీసి కార్బికుల జీతభాయాల పెంపుకు టీఆర్ఎవన్ కృషి చేస్తుంది. ఆర్టీసి ద్వారా కొత్త బస్సులు కొనుగోలుకు ఒడ్డుటను కేటాయించడం జరుగుతుంది.

*****

క్రీడా విధానం

- క్రీడాకారులకు రెండు శాతం రిజర్వేషన్లు
- జిల్లా కేంద్రాల్లో ఎక్స్‌లెంట్ స్టోర్స్ అకాడమీల ఏర్పాటు

తెలంగాణ పోరాటానికి యువకులే శక్తినిచ్చారు. తెలంగాణ పునర్ప్రిభ్యుణానికి యువకులే శక్తియుక్తులకు ధారపోయాలి. యువకులకు స్వప్తమైన సామాజిక నిర్దేశనం కలిగించే విధంగా ప్రభుత్వం యువజన వికాసానికి పాటుపడుతుంది. తెలంగాణ క్రీడాకారులను అంతర్జాతీయ స్థాయిలో తీర్మానిధించుకు చర్యలు తీసుకుంటుంది.

- విద్య, ఉద్ఘోగావకాశాల్లో క్రీడాకారులకు 2 శాతం రిజర్వేషన్ కల్పిస్తుంది.
- జాతీయ, అంతర్జాతీయ పోటీల్లో పాల్గొనే క్రీడాకారులకు ఆర్థిక సహకారం అందిస్తూ సమర్థవంతమైన శిక్షణాను అందిస్తుంది.
- రంగారెడ్డి జిల్లాలోని తూముకుంటలో ఉన్న స్టోర్స్ సూక్షులకు అన్ని సదుపాయాలు కల్పిస్తుంది. జిల్లాల్లో ఎక్స్‌లెంట్ స్టోర్స్ అకాడమీల ఏర్పాటు చేస్తుంది.
- ప్రతి సంవత్సరం మండల స్థాయిలో క్రీడోత్సవాల నిర్వహణను ప్రోత్సహిస్తుంది.
- ప్రతి మండల కేంద్రంలో మళ్ళీపర్చనే స్టోర్స్ స్టోర్స్ దియం ఏర్పాటు చేస్తుంది.

*****

తెలంగాణ పునర్వ్యవస్థకరణ - కొత్త జిల్లాలు

- తెలంగాణలో 24 జిల్లాలు
- ఒక్క జిల్లాకు ఒడు అసెంబ్లీ నియోజకవర్గాలు

మన రాజ్యంగంలోని మొదటి ఆర్టికల్ దేశాన్ని వివిధ రాష్ట్రాల సమాఖ్య అని నిర్వహిస్తోంది. 14 రాష్ట్రాలలో ప్రారంభమయిన భారత దేశంలో పాలనా సౌకర్యం కోసం ఇప్పటికే 14 కొత్త రాష్ట్రాలు ఏర్పడ్డాయి. ఇప్పుడు తెలంగాణ 29వ రాష్ట్రంగా అవతరించడంతో దేశ సమాఖ్య వ్యవస్థ మరింత పట్టిప్పం అవుతుంది.

తెలంగాణ రాష్ట్రం అవతరించినపుటికి దాని పునర్నిర్మాణం తప్పక కర్తవ్యంగా మన ముందున్నది. ప్రస్తుత పరిపాలనా అవసరాల కోసం మాత్రమే కాకుండా భావితరాల అవసరాల కూడా డృష్టిలో పెట్టుకుంటే జిల్లాలను పునర్వ్యవస్థకరించాల్సి ఉంది. దేశంలో ప్రస్తుతం 681 జిల్లాలున్నాయి. 2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం ఒక జిల్లా సగటు జనాభా 19 లక్షలు. అంధ్రప్రదేశ్, హిమాలయాల లాంటి రాష్ట్రాల్లో సగటున 29 లక్షలకు ఒక జిల్లా ఉంది. కానీ చతుర్స్థితి, హర్షానా లాంటి రాష్ట్రాల్లో ఏదు లక్షల కంటే తక్కువ జనాభాతోనే జిల్లాలు ఏర్పడ్డాయి. కొన్ని రాష్ట్రాల్లో మరీ ఎక్కువ జనాభాతో, కొన్ని రాష్ట్రాల్లో మరీ తక్కువ జనాభాతో జిల్లాలున్నాయి. తెలంగాణలో మధ్యమాగ్ని అనుసరిస్తుంది. తార్కికంగా, శాస్త్రియంగా ఆలోచించి జిల్లాల పునర్వ్యవస్థకరణకు కొన్ని మార్గదర్శకాలు రూపొందించుకోవాలి.

- తెలంగాణను 24 జిల్లాలుగా పునర్వ్యవస్థకరిస్తే ప్రతి జిల్లా సుమారుగా వదిహేను లక్షల జనాభాతో ఏర్పడుతుంది. జిల్లాల సరిహద్దులు శాస్త్రియంగా రూపొందించబడతాయి. ప్రస్తుతం తెలంగాణలో పది జిల్లాలు మాత్రమే ఉన్నాయి. కొత్తగా 14 జిల్లాలను ఏర్పాటు చేయడం వలన పరిపాలన మరింత చేరువుతుంది. ప్రజలు, ప్రజా ప్రతినిధులు పరిపాలనకు చేరువుతారు. సమీప భవిష్యత్తులో 24 జిల్లాలు సమాంతరంగా అభివృద్ధి చెందడానికి జిల్లా కేంద్రాలు ముఖ్య పట్టణాలుగా ఎదగడానికి అవకాశం ఉంటుంది.
- ప్రతీ జిల్లాలో ఒడు అసెంబ్లీ నియోజకవర్గాలుంటాయి.
- కొత్త జిల్లా ముఖ్య పట్టణం ఆ జిల్లా ప్రజలకు రాష్ట్ర స్థాయి పాలనకు సన్నిహితంగా ఉంటుంది.
- జిల్లాల ముఖ్యపట్టణాలు మరీ దగ్గరగా కాకుండా, మరీ దూరంగా కాకుండా భౌగోళిక సమతల్యం ఉండేలా ఏర్పాటు చేస్తాం.
- గిరిజన ప్రాంతాలకు కొన్ని మినహాయింపులుంటాయి.
- తెలంగాణలో 3.53 కోట్ల జనాభా, 119 అసెంబ్లీ నియోజకవర్గాలున్నాయి.

*****

చెప్పిబడ్డపాలన - పొర్చుచ్చులు

- ఉద్యమకారులపై కేసులు ఎత్తివేత.
- సామాజిక, రాజకీయ, ఆర్థిక కోణంలో నక్కల్ని సమస్యలై డృష్టి.
- ప్రజల భాగస్వామ్యంతో ప్రజాస్వామ్య పునాదులపై తెలంగాణ పునర్నిర్మాణం.

అంధ్రప్రదేశ్ పాలనలో ధ్వనస్మైన తెలంగాణను పునర్ నిర్మించడం, తెలంగాణలో విస్తరించిన సహజ, మానవ వనరులను సద్గానియోగం చేసుకుని నవ తెలంగాణను నిర్మించడం తెలంగాణ రాష్ట్ర సమితి తన కర్తవ్యంగా భావిస్తోంది. నవ తెలంగాణ నిర్మాణంలో ప్రజల భాగస్వామ్యమే కీలకం. కుల, మత, జాతి వివక్షలేని తెలంగాణ పునర్ నిర్మాణం జరగాలంబే అన్ని ప్రజాస్వామిక వ్యవస్థలు బలంగా ఉండాలని పొరసమాజం, ప్రజా సంఘాలు, విద్యార్థి, యువజనులు, దళిత బహుజనులు, మహిళలు అన్ని సామాజిక వర్గాలు కలిసికట్టగా నడవాలని టీఆర్ఎవెన్ కోరుకుంటుంది. హింసకు తావులేకుండా ప్రజాస్వామిక పద్ధతుల్లో తమ తమ భావజాలాన్ని ప్రచారం చేసుకునే స్వేచ్ఛను గౌరవిస్తుంది. రాజ్యంగం కల్పించిన అన్ని హక్కులను కాపాడడం ప్రజాస్వామిక విలువల పునాది ఏద పరిపాలన సాగించడం ప్రతీ ప్రభుత్వం యొక్క విధి. రాజ్యంగం ప్రసాదించిన పొరహక్కులను అధికార వ్యవస్థతో పాటు ఎవరూ భంగం కలిగించే అవకాశం ఉండొద్దని టీఆర్ఎవెన్ భావిస్తోంది. భావ ప్రకటన స్వేచ్ఛ, రాజకీయ విశ్వాసాలను కలిగి వుండే హక్కును గౌరవిస్తున్నది. చట్టం ముందు అందరూ సమానులే. పరిపాలన చట్టబద్ధంగా సాగినప్పుడే ప్రజలకు పాలనా వ్యవస్థల మీద విశ్వాసం పెరుగుతుంది.

- తెలంగాణ ఉద్యమంలో ఉద్యమకారులపై పెట్టిన కేసులను టీఆర్ఎవెన్ ప్రభుత్వం ఎత్తి వేస్తుంది. ప్రభుత్వం ఏర్పడగానే ఈ పైలుపైనే మొదటి సంతకం చేస్తుంది.

- ప్రజాస్వామికమైన కార్యకలాపాలను ఎవరు చేపట్టినా వారికి ఎటువంటి అవరోధం లేనివిథంగా వారి హక్కులు కాపాడే విథంగా పరిపొలన ఉంటుంది.
- ప్రజలు శాంతియుతంగా అహింసా మార్గంలో ఉధ్వమించే హక్కు అమలయ్యేవాతావరణం నిర్మిస్తుంది.
- శిక్షకాలం ముగిసిన, దీర్ఘకాలంగా జైలులో మగ్గుతున్న శైలీల విడుదలకు సాముఖ్యాతితో చర్యలు తీసుకుంటుంది.
- పోలీసులు మరియు జైల్ మాన్యమార్గుల్లో భాగస్వాములు చేస్తుంది.
- కోర్టులు, జాల్సీల సంఖ్యను పెంచి త్వరితగతిని న్యాయ విచారణ పూర్తయే చర్యలు తీసుకుంటుంది.
- హృదామన్ టైట్స్ కమిషన్ బలోపేతానికి కృషి చేస్తుంది.

*****

పైశ్వరగురంగా పైశ్వరాబాద్

- మూసీనది పునరుష్టివనానికి ప్రణాళిక
- పైశ్వరాబాద్ చుట్టూ శాటీలైట్ టొనిషిప్పు అభివృద్ధి
- మూసీనది, హస్పినసాగర్ ల పుఢి
- నగర ప్రజలకు 24 గంటల పాటు కరెంటు, నీళ్ళు.
- నగరంలోని చెరువుల పునరుద్దరణ.
- నగరంలో ట్రాఫిక్, కాలప్య నియంత్రణ.
- మురికివాడలో హూలిక వసతుల కల్పన.
- నగరంలో మరో విమానాత్మయం.

తెలంగాణ రాజధాని పైశ్వరాబాద్ నాలుగు శతాబ్దాల సుదీర్ఘ చరిత్ర కలిగిన నగరం. ఇది తెలంగాణ ప్రజల చెమట, నెత్తురుతో నిర్మితమైన నగరం. ఎన్నో మతాలు, సంస్కృతులు, భాషల సంగమం. పైశ్వరాబాద్ లోని సామరస్య, సహజీవన సంస్కృతిని మహాత్మాగాంధీ గంగా జమునా తెహజీబ్గా అభివర్షించారు. దేశంలోని విభిన్న ప్రాంతాల నుంచి వచ్చిన వారిలో మార్పులు, మరాతాలు, తమిటులు, కస్యుడిగులు, బెంగాలీలు మరియు అంధ్రప్రాంతం నుంచి వచ్చి ఇక్కడ స్థిరపడిన ప్రజలు ఉన్నారు. వీరందరికి పైశ్వరాబాద్ బతుకునిచ్చింది. వీరందరూ పైశ్వరాబాద్ అభివృద్ధిలో తమ భాగస్వామ్యాన్ని నెలకొల్పారు. ఒక ఆధునిక నగరంగా, ఒక కాస్ట్రోపాలిటన్ సిటీగా పైశ్వరాబాద్ ప్రపంచవ్యాప్తంగా పేరు పొందింది. పైశ్వరాబాద్ లోని సమకీటోష్ట మండల వాతావరణం ఇక్కడి ప్రజలకు సుఖజీవనాన్ని ఇస్తున్నది. ఈ వాతావరణ పరిస్థితులు పారిత్రామిక పెట్టుబడులను విరివిగా ఆకర్షిస్తున్నాయి. ఈ నగరానికి ఉన్న చారిత్రక నేపథ్యాన్ని ధృష్టిలో ఉంచుకుని పైశ్వరాబాద్ ను విశ్వ నగరంగా రూపొందించడం కోసం టీఆర్ఎస్ కృతినిశ్చయంతో ఉంది.

- పైశ్వరాబాద్ నగరం అభివృద్ధి ప్రజల నిజమైన అభివృద్ధికి ఉపయోగపడేలా ప్రణాళికాబద్దంగా కృషి చేయవలసి ఉంది. గత పాలకులు యథేచ్చగా భూములు ఆక్రమించి తమ అనుయాయులకు కట్టబెట్టారు. పైశ్వరాబాద్ నగరాన్ని ఒక రియల్ ఎస్టేట్ దండాగా భావించారు. అందుకు అనుగుణంగా అభివృద్ధి పేరిట వారు చేసిన చర్యలు అడ్డగోలుగా భూముల ధరలు పెరగడం కోసం మాత్రమే ఉపయోగపడ్డాయి. ఇందుకు భిన్నగా ప్రజలకు నిజమైన అభివృద్ధిని ఇచ్చే నగరంగా పైశ్వరాబాద్ ను మలిచేందుకు ఇక్కడ నిశ్చయంతో... టీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వం ప్రణాళికాబద్దంగా పని చేస్తుంది.

మూసీ నదికి పునరుష్టివనం:

లందన్కు భేష్టు నది, ధీలీకి యమునా నది, పైశ్వరాబాద్ కు మూసీ నది. పైశ్వరాబాద్ నగరాన్ని నిర్మించిన కులీ కుతుబ్షా, భాగమతి ప్రణయబంధానికి ప్రతీక మూసీ నది. పైశ్వరాబాద్ జీవన వాహిని అయిన మూసీనది పరివాక ప్రాంతమంతా ఒకనాడు కనువిందు చేసే అందాలతో నిండి ఉండేది. మూసీ అంటే సాందర్భం. ఒకనాడు పైశ్వరాబాద్ నగరవాసుల తాగునీచి అవసరాలను మూసీనది తీర్చింది. నగరం మూసీనది వరదల్లో కొట్టుకుపోయినప్పుడు వరదల నివారణ కోసం ప్రముఖ ఇంజనీర్ మోక్షగుండం విశేషర్యు నేత్తుత్వంలో మూసీ నదిపై ఆనకట్ట నిర్మించడంతో పాటు... పైశ్వరాబాద్ చుట్టూ చెరువులను నిర్మించారు. మూసీనదితో తెలంగాణ ప్రజలకు చారిత్రక వారసత్వ బంధం ఉంది. అటువంటి ఏ భావోద్యోగం లేని ఆంధ్రపరిపాలకుల పాలనలో మూసీనది అంతరించిపోయే ప్రమాదం విర్మింది. మూసీ అనే మాట మురికికి పర్యాయపడంగా మారిపోయింది.

- మూసీ పరివాహక ప్రాంతాన్ని కాపాడేవిధంగా సాధ్యమైన చర్యలు ప్రభుత్వం చేపడుతుంది.
- మూసీ నది కలుషితం కాకుండా ఫాఫ్కరీలు రసాయన వ్యాధాలు వదలకుండా గట్టి చర్యలు తీఅర్ఎస్ ప్రభుత్వం చేపడుతుంది. ప్రైదరాబాద్ డ్రెనేజీ మూసీనదిలోకి మళ్ళించకుండా సమాంతరంగా డ్రెనేజీ వ్యవస్థ రూపొందిస్తుంది.
- జూరాల నుంచి పాకాల పథకం ద్వారా నీటిని మూసీ ప్రవాహంలోకి మళ్ళించి మూసీ నదికి పునరుజ్జీవనం కలిగిస్తుంది.
- మూసీనదిని పునరుద్ధరించడం ద్వారా ప్రైదరాబాద్ ను సుందరీకరణకు, రంగారెడ్డి, నల్గొండ జిల్లాలకు సాగు, తాగు నీటి కల్పన చేసే విధంగా ప్రయత్నిస్తుంది.
- మూసీనది పునర్వైభవం కోసం ఒక నగర స్థాయి వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేస్తుంది.

ప్రైదరాబాద్ చుట్టూ వందకిలోమీటర్ల పరిధిలో శాటీలైట్ టాన్సిపివెలను అభివృద్ధి చేసేందుకు తీఅర్ఎస్ ప్రణాళికలు సిద్ధం చేసింది. లైట్ రైల్ కనెక్టివిటీ సిస్టమ్ ద్వారా ఈ టాన్సిపివెలు ప్రైదరాబాద్ టో అనుసంధానం చేసి నగరంలో ఒకే చోట జనసాంధ్రత నెలకొనుకుండా పూర్తి వెసులుబాటు కలిగేలా చర్యలు తీసుకుంటుంది.

- తీఅర్ఎస్ బైటర్ రింగీరోడ్లు నిర్మాణాన్ని ఏడాదిలోగా పూర్తి చేయాలని నిర్ణయించింది.
- నగరం చుట్టూ 60 కిలోమీటర్ల పరిధిలో మరో బైటర్ రింగ్ రోడ్లు నిర్మాణం చేస్తుంది.
- ప్రైదరాబాద్ ను కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇస్టర్మేషన్ బెక్కలాజీ ఇష్ట్టోవెంట రీజియన్ (ఐపిఎల్) గా గుర్తించినదున రాబోయే పది, పదిహేను సంపత్తురాలలో 2.19 లక్షల కోట్ల రూపాయిల పెట్టుబడులతో పటీ పరిశ్రమలు రానున్నాయి. దీని వల్ల కనీసం 50లక్షల మందికి ప్రత్యక్ష, పరోక్ష ఉద్యోగ అవకాశాలు లభిస్తాయి. ఘరితంగా ప్రైదరాబాద్ నగరం భాగా విస్తరిస్తుంది. విస్తారమైన ప్రైదరాబాద్ నగరానికి ప్రతి రోడ్లు 24 గంటలు కరెంటు, నీటి సరఫరా కల్పించడం ఓ సవాల్. ఈ సవాల్ను ఎదుర్కొని సమర్థవంతంగా ప్రజలకు సౌకర్యం కల్పించేందుకు యుద్ధ ప్రాతిపదికన చర్యలు తీసుకోబడును.
- ప్రైదరాబాద్ కు ఉత్తరం వైపున మరొక అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయం నిర్మించాలని తీఅర్ఎస్ భావిస్తున్నది.
- మురికివాడల అభివృద్ధి సౌకర్యాల కల్పనకు ప్రత్యేక క్రష్ణ వహిస్తుంది.
- పర్యావరణానికి హని కలిగిస్తున్న ప్రవ, ఘన, ఎలక్ట్రానిక్ మరియు ప్లాస్టిక్ వ్యాధాల కాలుహ్యం నివారించడానికి చర్యలు చేపడుతుంది.
- ప్రైదరాబాద్ నగరంలోని చెరువులను, వాటి పరిసరాలను రక్కించడం జరుగుతుంది. నగరం నడిబోడ్సున ఉన్న హన్సేన్సాగర్ జల కాలుఖ్యాన్ని నివారించడం జరుగుతుంది. సరస్వతి నగరంగా, ఉద్యానవనాల నగరంగా ప్రైదరాబాద్ ను తిరిగి తీర్చిదిద్దడం జరుగుతుంది.
- ప్రైదరాబాద్ లోని వాటర్ బాణీని కాపాడడంలో ప్రత్యేక క్రష్ణ వహిస్తుంది.
- నగరం చుట్టూపక్కల రోడ్లకు ఇరువైపులా చెట్లు నాటడంతో పాటు ఉన్నవాటీని రక్కించడం జరుగుతుంది.
- వర్షపు నీరు వ్యధా కాకుండా నీటిని నిల్వ చేసుకోవడం కోసం, మరియు పరిశ్రమలు ఉన్న ప్రాంతాల్లో మురుగునీరు శుద్ధి చేసే విధంగా కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతుంది.
- తెలంగాణ ప్రజలకు బితుకుదెరువునిచ్చే ఉపాధి కేంద్రంగా, తెలంగాణ చారిత్రక వారసత్వ ప్రతీకగా, పారిశ్రామిక కేంద్రంగా, కాలుహ్యరహిత నగరంగా, సామరస్య, సహాయిస్తున్న సుందర, శాంతినిలయంగా ప్రైదరాబాద్ కీర్తిని తీఅర్ఎస్ మరింత పెంచుతుంది.

జ్ఞ తెలంగాణ!

*****